

DOMOLJUB

Glasillo Jugoslovanske Kmetске Zveze z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisil in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Zahteve slovenskega ljudstva.

Govor poslanca Sušnika na zboru zaupnikov SLS.

Priznajmo Slovenci smo po ujedinenju doživeli veliko razočaranje. Verjeli smo bratovskim besedam, ali na žalost smo se varali. Celo od kralja dana beseda, ki jo je dal v odgovor, ko se mu je izročila adresa, da se bodo sveto čuvali pravice Slovencev in Hrvatov, celo ta beseda ni držala. Odločilni srbski politiki so jo pogazili. Začeli so takoj v početku našega uedinjenja ščipati našo avtonomijo in centralistična ustava jo je uničila popolnoma.

CENTRALISTIČNA USTAVA — NESREČA ZA DRŽAVO.

Ta ustava — kakor to pravi Protić — je največja nesreča za vso državo. Jaz sem pri tej ustavi sam sodeloval v ustavnem odboru in lahko rečem, da je najslabša med evropskimi državami, izvzemši slabo italijansko reakcionarno francosko ustavo.

Protić pravi, da je ureditev države glavna hiba te ustave, da so tisti, ki so zanj glasovali, popolnoma pozabili, da smo tudi Slovenci in Hrvati tu, in so šli preko nas, kakor da je cela država samo Vele-srbija. Vzeli so Slovincem samostojnost ter gospodarsko, kulturno in politično zagotovili nadvlado srbskemu plemenu. In radi tega vsa velika nezadovoljnost in od tod to nesrečno stanje v državi.

POTREBA REVIZIJE.

Ce hočemo odpraviti to nezadovoljstvo, če hočemo urediti državo tako, da bodo zadovoljni vsi Srbi, Hrvatje in Slovenci, če hočemo živeti skupaj — kar želimo mi in tudi Srbi — potem moramo priti do sporazuma. Do sporazuma pa ni mogoče priti, ako ne popravimo ustave. Zato je prva in kardinalna točka zahtev slovenskega naroda revizija ustave. (Zivahno odobravanje.)

S. L. S. STRANKA DELOVNEGA LJUDSTVA. — MOBILIZACIJA DELA, NE PA BAJONETOV!

Mi Slovenci nismo narod kapitalistov in bogatinov. Mi smo narod delavcev. Zato hočemo v interesu razvoja države tako politiko, da bo prišlo do veljave delo in

Na Kranjskem je naša skrinjica prva.

poštenje, ne pa zvitost in denar. Mi hočemo, da bodi v naši državi, v državi delovnega ljudstva splošna dolžnost dela. Kdor ne dela, naj tudi ne je. Hočemo, da se v tej državi uredi tako, da bo moral vsakdo delati. Ne samo zase, ampak misliti tudi na splošnost. Če se to ne more doseči drugače, naj se pa uvede obvezno delo, kakor v Bolgariji. Samo tako mobilizacijo dela pripoznamo, vsako drugo pa odklanjamo. (Viharno pritrdjevanje.) Odklanjamo zato, ker hočemo Slovenci živeti v miru in vse svoje moči posvetiti gospodarskemu napredku. Mi smo proti vsaki stalni vojski in zahtevamo, da se stalna armada odpravi in da se vpelje ljudska brambna dolžnost (milica). Dokler pa to ni mogoče, naj se zniža stalni kader na najnižje mogoče število in naj se skrajša službena doba pri vojaki. (Pritrdjevanje.) Ogromno denarja, milijarde denarja bi se s tem prihranilo in zadovoljnost ljudstva bo mnogo večja.

Hočemo, da se vpelje nov, modern vojaški zakon, ki odgovarja našim kulturnim razmeram in po katerem bo našim fantom zagotovljeno, da morejo služiti v svoji domovini. (Odobravanje.)

Naša stranka stoji na tem, da je edina rešitev za nas solidnost in vzajemno delo vseh stanov. Ker smo prepričani, da more do splošne blaginje pripeljati samo skupno, vzajemno delo, zato zagovarjamo pravice vseh stanov in se zavzemamo za vse stanove.

ZA DOBRO IN DOBRO PLAČANO URAĐNIŠTVO.

Glavna krivda, da ni v naši državi reda, da ni pravega miru in zadovoljnosti, je slaba uprava. Imamo mi v Sloveniji dobre in sposobne uradnike, poštene uradnike, ali na žalost tam doli takih ljudi nimajo. Tam so nastavljeni ljudje brez sposobnosti, brez kvalifikacije in nazadnje še podkupljivi. Dobra uprava je odvisna od dobrih uradnikov. Uradnik je pa sposoben in pošten samo tedaj, če je tako plačan, da more živeti. Ker je preveliko število uradništva, ki ne vrši svoje dolžnosti, zato zahtevamo, da se nesposobni in korum-

pirani uradniki odstranijo in naj se z drugimi z moderno službeno pragmatiko zagotove vse pravice, ki gredo vsakemu drugemu stanu in naj se obranijo pred vsakim izkoriščanjem in terorjem političnih strank.

Ko smo delali v parlamentu službeno pragmatiko, smo ponavljali, da hočemo dobre uradnike, ki bodo vestno vršili svojo dolžnost in ki se bodo zavedali, da so oni radi ljudstva in ne ljudstvo radi njih.

ZA DOMAČO OBRT.

Mi Slovenci smo gosto naseljeni in imamo le male in srednje kmetije. Marsikdo se težko preživi na svoji zemlji in mora iskati postranskega zasluzka. Zato vidimo, da cvete pri nas domača industrija in domača obrt. Dolžnost države je, da to domačo industrijo in obrt podpira z vsemi močmi, ker le tako je mogoče, da preprečimo beg z dežele, da preprečimo beg v Ameriko. Pa tudi sicer mora vsaka vlada podpirati srednji stan, ker je ta stan najboljše garancija za dober razvoj gospodarstva v državi. Kajti velekapital je mednarodnega značaja. On gre tudi iz države, če mu tam kaže več dobička.

Zahtevamo, da podpira država naše obrtnike, da skrbi za obrtni naraščaj in da skrbi posebno za nižje in srednje obrtne šole.

SLS. ZA DELAVSTVO.

Naši slovenski delavci so trpini, kakor so vsi drugi. V tej dobi po vojski in tudi že med vojsko smo opažali, da se je veliki kapital strašno ojačil in da je danes tako močan, kakor že davno ne. Zasedovali smo veliki boj med kapitalisti in delavci v Angliji in smo videli, da je podlegel delavec. Videli smo boj v Italiji med kapitalisti, fašisti in delavci in zopet je podlegel delavec.

Boj med kapitalisti in delavci je danes tako hud, kakor že davno ne. Zato je nujna socialna zahteva, da mora moderna država storiti vse v varstvo delavstva in delavcu zagotoviti človeka vredno življenje. (Klic: Tako jel) Danes je pa še vedno tisti gospod, ki ima kapital in denar, a delavec ima ramo svojo in svojo roko, katero mora prodati gospodarju. Moderna

država mora gledati, da tudi ta zadnji izroček suženjstva odpravi s pošteno socialno zakonodajo. (Klici: Tako je!)

Ves čas, kar je bila ta vlada na krmilu, se ni storilo v varstvo delavstva ničesar. Izdala je en sam zakon o zavarovanju delavcev, a še ta zakon ni za nič. Zato je naša zahteva kot stranke, ki zastopa revno ljudstvo, da se morajo zjamčiti delavcem z zakonom vse pravice, posebno pa pravica združevanja in organizacije.

Z zakonom se mora določiti čas, preko katerega se ne sme delati. Zahtevamo osemurni delavnik za vse tovarne in rudnike. Naj gredo tisti, ki mislijo, da je mogoče dalj časa delati par sto metrov pod zemljo in naj tam poskušajo trpljenje ubogega delavca. Zahtevamo, da se varujejo otroci pod 14 leti pred izkoriščanjem in da se odpravi nočno delo.

Zahtevamo tudi, da naj ima delavec pri kapitalističnih podjetjih pravico soodločevati pri določanju cen in pri prodaji izdelkov in da je udeležen pri dobičku. V ta namen naj se ustanove gospodarski sveti.

ZA KMETIJSKI ZAKON.

Najmočnejši stan je pa kmečki stan. Kdor ima premalo zemlje, jo mora dobiti toliko, kolikor jo potrebuje zase. Prav tako jo mora dobiti tisti, ki jo hoče obdelovati. Zato zahteva moderna doba, da se to vprašanje reši, da se izvede agrarna reforma. (Klici: Tako je!) Kdor ima veleposestvo, ki ga ne more obdelovati sam, naj odstopi nekaj zemlje onemu, ki jo ima premalo ali pa nič. Agrarna reforma se mora izvršiti, toda pravično.

Ves ta čas, kar je ta vlada, ni izdala niti enega zakona v prosep kmečkega gospodarstva, niti ga predložila parlamentu.

V današnjem času čutimo vsi posebno pri nas na kmetih pomanjkanje denarja in vsled težkih gospodarskih in trgovskih konjunktur tudi pomanjkanje kredita. Naloga države je, da priskoči slabim na pomoč, da jim posodi potrebna denarna sredstva na nizke obresti in da skrbi za cenen kmečki kredit. Ta kredit naj se pa da na razpolago zadržam in ne posameznim ljudem, ker izkušnje uče, da vršijo posamezniki s takim denarjem največje korupcije. Sploh naj država podpira z vsemi močmi zadružništvo.

Nujno zahtevamo, da se izvede zavarovanje živine, zavarovanje zoper točo, sušo in druge vremenske nezdode.

DAVČNA IN CARINSKA POLITIKA.

Mi Slovenci vidimo, da smo plačali veliko davkov, več davkov, kakor pa Srbi. Spomnim samo na to, da smo v zadnjih desetih mesecih plačali Slovenci, ki nas je en milijon 211,320.000 K davka, Srbi pa, katerih je štiri milijone, nekaj nad 377 milijonov. Nujno zahtevamo izenačenje davkov za vsa država.

Prav tako moram poudarjati, da je nujna zahteva Slovencev, da se odpravijo davki na življenjske potrebščine. Država naj gleda, da s pametnim gospodarstvom nadomesti to izgubo. (Klici: Tako je!)

Dalje carinska politika! Ves čas se je prakticiralo tako, da je prišlo kolikor mogoče veliko denarja v državo potom izvozne in uvozne carine in carina ni šla nikdar za t. n., da pospešuje narodno gospodarstvo.

Vsi se spominjate velike carine na živino in prešiče. In kaj se je doseglo s tem? Ničesar drugega nego to, da je šel ves denar v Belgrad, kjer je izginil potom centralistične uprave. Pri nas na Slovenskem smo pa imeli od tega veliko škodo in tudi delavcem to ni nič koristilo. (Klici: Res je!)

Kakšna je naša carinska politika, vidimo, če pogledamo naredbo, s katero je hotela vlada pomagati našim vinogradnikom, napravila je pogodbo s Češko in je pri tem pokazala, kako je kratkovidna in kako malo pozna Čeha kot trgovca. Napravila je pogodbo, po kateri se sme češko pivo uvažati k nam, naše vino se pa ne more izvažati na Češko.

INVALIDI.

Kar se tiče dalje invalidov, moram poudariti, da prav tako zahtevamo, da se invalidsko vprašanje reši, toda pošteno in pravično reši. Mi ne poznamo nobenega razločka med onimi, ki so služili v srbski vojski in med onimi, ki so služili v avstrijski vojski. Vsakdo je vršil svojo dolžnost in kot invalid ima pravico do enako visoke pokojnine.

H koncu moramo jasno in odločno povedati: Mi Slovenci bomo ostali Slovenci in hočemo ostati Slovenci do zadnjega. Mi hočemo ostati katoličani. Te svetinje ne damo nikomur in tudi našega lepega jezika si ne pustimo iztrgati od nikogar, kakor je to poudarjal gospod načelnik naše stranke. Naših svetinj nam niso vzeli Turki, niso nam jih vzeli Nemci — in če Bog da — nam jih tudi Srbi ne bodo vzeli. (Viharno pritrjevanje in ploskanje.)

Poročilo prof. Sušnika so zborovalci sprejeli z velikim navdušenjem in odobravanjem...

Na vsak „Ljudski dnevnik“ in „Ljudski tednik“ zapiši: Nazaj! Ne sprejem!

Radićeva republika.

Neverjetno je, s kakšnimi bedarijami se da hrvatski kmet voditi Radiću za nos. Če je obljuba bolj neumna in neverjetna, več pristašev dobi.

19. marca se razglasi republika. Prva taka donebesna bedarija. Radić že tri leta napoveduje republiko in morali bi imeti danes že tri republike, če bi njegove obljube držale. A nikdar še nismo bili tako daleč od republike kot ravno danes in to ravno po Radićevi zaslugi. Ko bi Radić s svojimi poslanci došel v parlament, bi ne bilo danes te ustave, ki izmzgava in stiska in do golega tlači hrvatskega in slovenskega in srbskega kmeta. Ta ustava je tista, ki je republiko za dogleden čas porinila v ozadje, pomagal pa je uveljaviti to ustavo tisti Radić, ki danes že četrtič določa dan, kdaj se proglasi republika.

In rečimo, da Radić proglasi 19. marca republiko. Kaj se bo zgodilo? Vnela se bo grozna meščanska vojna, tekli bi potoki krvi, vasi bi gorele, kmet bi bil ob vse, Radiću pa se bo dobro godilo — če se potem obrne tako ali tako. Kaj smo potem na boljšem kot danes?

Davkov ne bo, ne žandarmerije! S tem Radić že šari četrto leto in svetuje ljudem: ne davkov plačevati. Posledica je bila, da je bilo nebroj hrvatskih kmetov zaprtih, plačali so visoke kazni in še davke povrh. Radić je medtem sam pridno plačeval davke in bogatil na račun svojih pristašev.

Ali Radić misli, da v njegovi »republik«, na katero niti sam resno ne misli, ne bo nobenih davkov? Od česa pa bo taka republika živela? Ali misli, da ne bo nobenih žandarjev? Ali bo Radić kar mirno gledal, kako bodo zločinci klali in ropali njegove kmete?

Z avtonomijo bo Slovenija ločena od Hrvatske in bo vsak obmejni promet pretrgan! Tretja bedarija Radićeva, s katero hoče begati belokranjske kmete. Po Radićevem bo Slovenija ali samostojna republika ali združena s Hrvatsko. Če bo samostojna republika, potem bo še bolj odtrgana od Slovenije, kot če bi imeli obe deželi avtonomijo, če pa bo združena s Hrvatsko, potem bomo dobili namesto belgrajskega centralizma zagrebškega, namesto velesrba Pašića velehrvata Radića. Zagrebški centralizem pod Radićevo komando bi ravno tako izmzgaval slovenskega kmeta z Belokranjci vred, kot ga zdaj belgrajski. Mi pa hočemo biti sami svoji gospodarji sami si dajati postave in odločati o svojem denarju brez Pašića, pa tudi brez Radića. Avtonomna Slovenija bo imela lahko tesne zveze z avtonomno Hrvatsko in avtonomno Srbijo, ker bo imela okvirne zakone skupne. Zato so vse volivne obljube Radićevih agentov v Sloveniji toliko vredne kot vse njegove obljube, ki so bile oblečene v mogočne besede, in so imele samo to napako na sebi, da se nikdar niso izpolnile.

Radić agitira na shodih s Hvaljen Isus Hinavec! Kadar govori med narodom, takrat je veren kristjan, kadar je doma med svojimi, se brez sramu razgali kot zagrizen svobodomislec.

Radić tekom treh let ni nič manj podpiral centralizma kot samostojneži, demokrati in radikali, zato bodo njegovi agenti po Sloveniji slabo opravili.

Belokranjsko ljudstvo pa svarimo. Zadržite jih potegnili komunisti in samostojneži, danes po bridki triletni šoli naj pazijo, da jih kdo drugi ne potegne na stranpota.

GAZELA - milo
GAZELA - milo
GAZELA - milo
GAZELA - milo

se peni, kakor najboljša toaletno milo;
je visokoprocenatna in je zato štedljivo v porabi;
je popolnoma neutralna, torej ne škoduje perilu;
je v ceni brez konkurence.

BEIRSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije se kakor usneni
Najbolje varstvo proti vihlu i mrazu!

Vodja samostojnežev odrl kmete za en milijon kron.

Nismo mogli verjeti, a je resnično. Gustav Pirc, predsednik Kmetijske družbe, polbog samostojnežev in poleg Puelja glavni njihov general je odrl kmete pri prodajanju galice za en milijon kron. To mu je pri seji Kmetijske družbe javno očital glavni tajnik Kmetijske družbe, ki je sam samostojnež. Odborniki Kmetijske družbe so se seveda morali dalje zanimati za to. Šli so pogledat v računске knjige in dognali, da je družba koncem majnika lanskega leta kupila 50 vagonov galice, od katerih je obdržal Pirc zase 10 vagonov, jo prodajal na svojo roko tako drago, da je profitiral pri njej na račun kmetov en milijon kron za svoj žep. Ravnotako je že leta 1921 na ime Kmetijske družbe kupil tudi deset vagonov galice in istotako zase profitiral skoro en milijon kron.

Da se kakšen privatni trgovec včasih okoristi z ugodno priliko in odere ljudi za kakšen milijon, je razumljivo, čeprav ne opravičljivo, da pa voditelj samostojnežev tako zlorablja od kmetov mu zaupano mesto, je grdobja prve vrste. Kmetje ga posadijo na predsedniški stolec najvažnejše kmetijske strokovne organizacije z namenom in trdnim zaupanjem, da bo nesebično delal zanje, a predsednik pa mesto zlorabi in iste kmete odre za milijon kron, menda za hvaležnost, da so mu zaupali tako važno mesto.

S tem činom so samostojneži zaigrali zadnjo iskrico zaupanja kmetijskega stanu in se je zdaj v polni luči pokazalo, da so res, kar je že pred leti trdil Srb Avramovič, da so slovenski kmetijci gulikože t. j. oderuhi in krvopiji slovenskega kmeta.

Gustav Pirc naj takoj odstopi, ker mora biti zaenkrat konec prodajanja in odiranja naših kmetov, kar so z velikim uspehom in koristjo zase uvedli v slovensko politiko ravno samostojneži.

18. marec pa še pride in to je dobro.

Vsako „Domovino“ in „Kmetijski list“ vrni pismonoši.

Treznim in pijanim v premislek.

Alkohol in splošna nezadovoljnost.

»Iz pijanosti izvira neka posebna nezadovoljnost srca. Pijancu ni nič všeč, življenje gleda le bolj od črne strani brez upanja. Čuti, da je nesrečen, da nima nikjer veselja, da se zdravje zmanjšuje, da ga moči zapuščajo, da se pogreza v siromaštvo, da nima od nikoder tolažbe, da je nekako zapuščen. Zato je nezadovoljen s seboj, nezadovoljen z vsem svetom; pa toži in godrnja in še več pije... Ni zmotno, ako trdimo, da ona posebna nezadovoljnost, ki je sedaj na svetu prevzela nekako vse kroge in stanove, izvira iz preobilo zaužitega alkohola.« (Škof Jeglič l. 1910.)

Na Kranjskem je naša skrinjica prva.

Alkohol in samomor.

»V splošnem smemo reči, da je v Nemčiji največ samomorov tam, kjer se popije največ žganja.« (Dr. Hoppe.) Na 100 samomorov je odpadlo v Nemčiji leta 1911: 7-2 slučaja, v katerih je bil vzrok samomora alkohol, tako da pride v vrsti raznih vzrokov za somomor alkohol na peto mesto.

Alkohol in javni davki.

Pred vojsko smo Slovenci izdali za opojne pijače vsako leto blizu 100 milijonov kron. Zemljiškega davka smo plačevali Slovenci pred vojsko kake 3 milijone kron. Torej se je za pijačo izdalo tridesetkrat toliko. (Protialkoholni katekizem, str. 9.) — »V tako vzorno urejeni in razmeroma jako trezni državi, kot je bila svoj čas militaristična Nemčija, se je zmetalo za alkohol nad dvakrat več nego za vojsko in mornarico skupaj in za eno četrtino več, nego za vse druge drž. potrebščine s prvima dvema vred. In če se je to godilo na zeleni vejici, kaj se godi šele na suhem lesu. Skoro v vseh nam bližnjih državah presegajo izdatki za alkohol mnogokratno vsoto vplačanih davkov in prekašajo vsote celokupne drž. potrebščine. (Dr. Robida.)

Alkohol in davek na alkohol.

»Vsak dinar, ki ga prejme država od vsake merice popitega alkohola, plača deset in večkrat toliko za vso nesrečo, za vso bedo, ki jo povzroči tista zadacana merica alkohola pri ljudstvu. Tisti davčno pridobljeni dinar se kruto maščuje z izdatki za bolnice, hiralnice, blaznice, bolniške blagajne, za uničena gospodarstva, za propadle eksistence, za podivjano in zanemarjeno mladino, za ječe in prisilne delavnice, dalje zmanjšano pridobitnostjo, s prikrajšanim življenjem, z manj vrednim vojaškim materialom in z večjo umrljivostjo.« (Dr. Robida.)

Alkohol in delavsko vprašanje.

Na Angleškem je šlo pred vojsko tretjino vseh delavskih plač za pijačo in na Francoskem so izdali delavci za opojno pijačo vsako leto nad 1000 milijonov kron. Neki socialni politik v Belgiji je pa dejal: »Ko bi hoteli delavci naštetii svote, ki jih izmečejo za žganje, shranjevati, bi v 20 letih lahko pokupili vse tovarne, v katerih sedaj delajo.« Podpredsednik livarskih podjetij v Auburne v Severni Ameriki je pa mogel ugotoviti za delavce, odkar je vpeljana protialkoholna postavodaja, sledeče: »Pri nas ni več ljudi, ki bi jemali plačo naprej, kakor je bilo prej v navadi, ljudje delajo vztrajneje in se počutijo mnogo bolje. Po praznikih manjka le malo delavcev; v njihovih družinah so se razmere očividno zboljšale.

Alkohol in potomstvo družin.

Otroci staršev, ki so vdani alkoholu, so slabotni in zanikarni. Mnogo jih umre že v najnežnejši dobi, ker niso življenja zmožni. Demme, otroški zdravnik v Bernu v Švici je opazoval od leta 1878—1890

otroke 10 pijskih in 10 zmernih družin. V družinah staršev pijancev je bilo 57 otrok. Od teh jih je 12 umrlo takoj po rojstvu za življensko slabostjo, 13 pa v prvih mesecih za božjastjo, 6 jih je bilo norih, 16 bolehalih in telesno nerazvitih, le 10 je bilo popolnoma zdravih. Izmed 61 otrok treznih družin so umrli le trije takoj po rojstvu, 2 v prvih mesecih, 6 je bilo bolehalih, vsi drugi pa zdravi. — Odporna moč otrok, katerih starši so bili vdani pijači, napram raznim boleznim, osobito pa nalezljivim, je jako majhna. Naglo jih nalezejo in težko prebole. Kar je pa še najžalostnejše, otroci takih staršev neredko podedujejo nagnjenje do pijače, so torej rojeni in zaradi tega neozdravni pijanci, mnogo jih je slaboumnih in bedastih, mnogi trpe na božjasti in drugih živčnih in duševnih boleznih in končajo svoje žalostno življenje po hiralnicah in blaznicah. Marsikateri izmed njih pa je, dasi ne blazen, vendarle duševen slabič, manj vreden človek, vdan zlobnosti in koleba vse življenje med ječo in blaznico. (Dr. Robida.)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica. Koncem decembra 1921 je imela nad 100 milijonov kron hranilnih viog in nad 1.100.000— kron rezervnih skladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

Županstvom na znanje.

Dogaja se, da se bolniki, ki hočejo biti sprejeti v bolnišnice, odklanjajo največkrat radi tega, ker bolniki nimajo predpisanih dokumentov v redu. Seveda večkrat bolniki niso tega krivi, pač pa županstva, ki jim ne izstavijo pravega dopisa. Večkrat ljudstvo tudi samo ne ve, če je sploh potreba imeti kako pisanje pri sprejemu v bolnišnico. Zvedeli smo, da je za sprejem v vse javne državne bolnice predpisana razkaznica, katero župani, občinski tajniki in drugi svetovalci gotovo že poznajo. Oni pa, ki še ne poznajo tega dokumenta, naj ga pregledajo. Vsak občinski urad naj ima r a z k a z n i c e v zalogi. Tiskovine se dobe v vsaki knjigarni. Tudi naj občinski urad v svojem delokrogu primerno razglasi svojim prebivalcem, da bolnišnice ne sprejmejo bolnikov brez teh predpisanih razkaznic, katere izstavlja županstvo. Enako naj bi tudi župni uradi obvestili svoje farane o tem ukrepu. Najbolj primeren čas za razglašanje je še vedno bilo po velikih maši pred cerkvijo, kjer se nabere veliko ljudstva.

Nadalje bi bilo potrebno opozoriti ljudstvo, naj ne sili v bolnišnico v nočnih urah, ko vse počiva in miruje. Tak nočni obiskovalec z zvonjenjem razburi in iz spanja budi druge sobolnike, ki so morebiti z velikim trudom komaj malo zadremali. Privoščimo bolnikom mirno noč in jim ne kradimo spanja! Dovolj je časa po dnevi za sprejem v bolnico, saj se sprejema cel dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Vendar so nekateri tako brezobzirni, da po dnevu ogledujejo mesto in obiskujejo svoje sorodnike in znance, na večer pa silijo v bolnišnico. Taki bolniki nikakor niso potrebni, da bi se jim odpiralo!

Se na neko brezbržnost moramo opozoriti širše ljudstvo. Kadar imate doma nedeljo in praznik, takrat ga imajo tudi v bolnišnicah. Če imate doma delopust, je tudi v bolnišnicah. Mnogo se pa pripeti slučajev, da bolnik že več dni doma leži, da, celo več tednov in ravno na nedeljo ga morajo pripeljati v bolnišnico. Bolje bi bilo, da ga pripeljete en dan prej ali pa en dan kasneje, ne ravno v nedeljo ali praznik. Pomisliti je treba, da morajo tudi usmiljenke, strežniki in strežnice obhajati Gospodov dan, iti k sv. maši, biti pri popoldanskih cerkvenih obredih. Pa ne samo to, tudi par

ur oddiha so neobhodno potrebni! Ne kratico jim tega! Če nam prija v nedeljo oddih, ga zaslužijo tudi drugi. Bodite torej obzirni do teh ljudi, ki vam v boleznih toliko dobrega nudijo!

Zadnje čase je ljubljanska bolnišnica stalno prenapolnjena. Komaj se en bolnik odpusti, že čaka drugi na njegovo posteljo. Zvedeli smo, da je največkrat vzrok ta, ker tudi iz sosednje Štajerske zahajajo v ljubljansko bolnišnico. Zato bi Štajerce opozorili, naj se v prvi vrsti obračajo na domače bolnišnice, ki so v ta namena zidane. Le če jih domače, štajerske bolnišnice napotijo v ljubljansko, naj gredo v Ljubljano. Le na ta način bo mogoče, da se razbremenijo ljubljanska bolnišnica. Pa tudi ljudje si prihranijo dolgo pot in drago vožnjo po železnicah. Večkrat je tudi vsa dolga pot brezuspešna, ker bolnika ni mogoče sprejeti vsled prenapolnenja.

Opozarjamo torej županstva, občinske svetovalce, župne urade in vse one, ki imajo stik z ljudstvom, da jih opozore na te nedostatke in jim pravilno svetujejo v slučaju, če bo kdo rabil pomoč v bolnišnici. Ljudstvo naj se pa dosledno ravna po danih navodilih, da ne bodo sami sebi in drugim delali nepriliko po nepotrebnem.

Na Štajerskem je naša skrinjica druga.

Gospodarski obzornik.

Naloga sadjarskega in vrtnarskega društva.

Sadjarsko društvo se je na svojem občnem zboru 2. tega meseca, kakor smo že poročali, preosnovalo v Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani. S tem se je napravil važen korak v dosedanji organizaciji tega društva, naj potrebuje vrtnarstvo prav tako krepkega pospeševanja kakor sadjarstvo. Vsak, kdor se peča z vrtnarstvom, goji tudi sadno drevje, tako da je v vsakem pogledu upravičeno, da se ti dve gospodarski panogi skupno pospešujeta. Pozdravljati moramo tedaj idejo, da je razširilo sadjarsko društvo svoj delokrog tudi na vrtnarstvo.

Razširjeno društvo bo vsestransko vplivalo na povzdigo teh dveh panog, in sicer s tem, da bo nudilo in širilo zmisel za gojenje sadnega drevja, za pridelovanje vrtnih zelenjavi, cvetlic in semenja. Skrbelo pa bo tudi za uspešnejši gospodarski razvoj obeh strok in olajšalo članom dobavo sadjarskih in vrtnarskih potrebščin. S pomočjo sadjarstva in vrtnarstva se hoče tudi vplivati na vlepšavo kraja in doma. Društvo bo skušalo doseči svoj smoter z izdajanjem društvenega glasila »Sadjar in vrtnar«, katerega prva številka izide koncem t. m. Nadalje bo društvo prirejalo predavanja, strokovne tečaje, poučne izlete, sadne in vrtnarske razstave ter ustanovljalo drevesnice in druge vrtnarske naprave.

Društvo hoče pomagati članom s pridelovanjem in oddajo sadnega drevja, vrtnih semen, sadik in lepotičnih rastlin ter s prekrbo vrtnarskih potrebščin, zlasti vrtnarskega orodja, umetnih gnojil in sredstev za zatiranje sadnih in vrtnih škodljivcev. Pomagati hoče tudi z napravo vzornih načrtov za vrtove in sadne nasade. V svojem načrtu ima nadalje ustanovitev in vzdrževanje vrtnarske šole in posredovalnic za sadno trgovino. Slednjič bo društvo zastopalo vse sadjarske in vrtnarske interese napram oblasti in pri zakonodaji.

Te lepe in važne naloge bo moglo društvo uspešno izvrševati v tem slučaju, ako bo našlo dosti odmeva in zaslonbe v društvenih članih. Društvo bo razvilo svoje delovanje po vsej Sloveniji in bo ustanovilo podružnice po vseh važnejših krajih, kjer se bo zgledalo zadostno število članov. Na ustanovitev in smoter novega društva opozarjamo vse številne prijatelje sadjarstva in vrtnarstva s pozivom, da se pridružijo in pomagajo k povzdigi teh lepih in važnih panog našega gospodarstva.

Gospodarska obvestila.

CENE.

Zagreb, dne 10. februara. Postavno baška oziroma vojvodinska postaja stane: pšenica 447.50 do 462.50, koruza nova 235 do 255, umetno posušena 297.50 do 305, rž 337.50 do 362.50, ječmen za pivovarne 337.50 do 362.50, za krmo 29.50 do 305, oves 292.50 do 302.50, fižol pisani 425 do 430, beli 400 do 405; moka pšenična >0< 700 do 725, >2<

675 do 700, >4< 650 do 675, za krmo 250 do 260, otrobi drobni 170 do 200, debeli 225 do 250 Din. Novi Sad, dne 10. februara. Pšenica baška 437.50; banatska 442.50; ječmen baški 312.50; oves baški 290; oves aremski 300; koruza baška 290; stara koruza 220 do 230; fižol beli baški 400; moka >0< 662.50 Din.

Cakovec. Pšenica 487.50 do 512.50 Din, rž 400, ječmen 350, oves 325 do 350, nova koruza 300, sušena koruza 337.50 do 345, beli fižol 375 do 412.50, pisani fižol 387.50 do 425, moka št. 0 740 mekinje 220 Din.

g Celjski trg. Cene vseh življenjskih potrebščin so poskočile tekom 14 dni za okoli 10 do 20 odstotkov. Cene v dinarjih. Govedina: v mesnicah kg 14 do 15, na trgu 12 do 13, vampi in pljuča 7, jetra in ledvice 12, loj 15 do 17.50, teletina 15 do 16, jetra 15, pljuča 9, svinjina 22.50—25, jetra in glave 22.50, slanina 36 do 38, mast 40, žunka 35, prekajeno meso 30 do 32.50, jezik 27.50, klobase: kg hrenovke 27, sveže kranjske 35, suhe kranjske 1 kom 4.50, kg fine slanine 90. Pri perutnini so ostale cene stare. Liter mleka 8 do 8.50, kg surovega masla 45, čajnega 65, eno jajce 2 do 2.25. Pijače: liter slabe vina 10 do 12, novega 10 do 12, piva 6 in žganja 28. Kruh: kg belega 7. Sadja je zelo malo. Specerijsko blago: kg kave Portoriko 65, Santos 60, Rio 42, kristalnega belega sladkorja 22, v kockah 24, riža 9 do 14, liter namiznega olja 30 do 32, bučnega 32 do 33. Mlevski izdelki: kg moke 00 7.50, 0 7.40, 2 7, 4 6.60, koruzne moke 4.25, ajdove moke 7.25. Kurivo: q premoaga črnega 41, rujavega 22, kubik meter trdih drv 125, mehkih 100.

g Mariborski trg. Cene v dinarjih. Goveje meso I. kg 16, II. 15, III. 14, teletina I. 16, II. 15, prešičje meso 35 do 40, konjsko meso I. 8, II. 7, mleko liter 3.50 do 4, surovo maslo kg 52, 1 jajce 2.25, beli kruh 7.50, črni kruh 6.50, kava I. 65, II. 42, sladkor v prahu 24, pšenica kg 4.50 do 5, rž 4, ječmen 4, oves 3.50, koruza 4, fižol 4 do 5, pšenična moka 0 7.50, 1 7.25, 4 6.75, 6 6.25, sladko seno 100 kg 225, ovsena slama 175, trda drva 1 m³ 175, mehka drva 120, trboveljski premoag 100 kg 40 do 50, velenjski premoag 26.50 Din.

g Cene v Banatu. V Banatu so bile nastopne cene (v dinarjih): govedina kg 14 do 16, teletina 16 do 18, voli žive teže 11, teleta žive teže 9, svinje, težke nad 200 kg 21 do 22.50, svinjsko meso 24, salo 35, sveža slanina 30, mast 30; par debelih gosti 225; par kokoši 60, 1 jajce 1.75, mleko liter 8; koruza mte 200, pšenica polčista 220, čista 230, moka kg >0< 7.25, >2< 7.00, >5< 6.50, >7< 4.50, otrobi 2.00 Din.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	6. febr.			9. febr.			12. febr.		
	K	v		K	v		K	v	
ameriški dolarji (eden)	388	—		412	—		400	—	
avstrijske krome (sto)	—	—		—	—		—	—	
češkoslov. krome (ena)	—	—		12	40		—	—	
angleški funti (eden)	—	—		—	—		—	—	
francoski franki (eden)	—	—		—	—		—	—	
italijanske lire (ena)	18	40		20	—		19	20	
bolgarski levi (eden)	—	—		—	—		—	—	
carski rublji (sto)	—	—		—	—		—	—	
nemške marke (sto)	—	—		—	—		—	—	
rumunski leji (eden)	—	—		—	—		—	—	
švicarski franki (eden)	—	—		—	—		—	—	
poljske marke (sto)	—	—		—	—		—	—	
mažarske krome (sto)	—	—		—	—		—	—	

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 22. januarja smo imeli za 5012 milijonov 753 tisoč 20 Din papirnatega denarja.

IZVOZ IN UVOZ.

g Izvoz iz Slovenije. Padec dinarja in s tem znižanje cen za inozemstvo je znatno oživel izvoz iz Jugoslavije in tako tudi iz Slovenije. Pred vsem izvažajo Slovenija les in sicer v glavnem v Italijo. Tekom februara je šlo iz Slovenije preko Jesenice nad 400 vagonov lesa. Povpraševanje po lesu je stalno zelo veliko. Italijanski lesni trgovski agenti so Slovenijo takorekoč poplavlili. Cene lesu v Sloveniji so sedaj precej stalne. Nadalje se izvažajo iz Slovenije v precejšnji meri zaklanc svije in suho

meso. Mnogo tega gre v Francijo, kjer uvaža naše blago pred vsem trvdka Lavrič v Strasbourgu. Istotako uvaža omenjena trvdka mnogo naše žive perutnine. V zadnjem času se je izvozilo od nas tudi nekaj jabolk in kleva v Italijo ter prediva v Čekoslovaško.

RAZNO.

g Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v drugem tednu meseca februarja t. l. sledeče poučne tečaje in predavanja: V nedeljo, dne 11. februarja: 1. V Tržiču v šoli po maši, o živinoreji in o izboljšanju hlevov, živinorejski instruktor Gregorc. 2. V Žalni pri Višnjagori, po prvi maši v šoli, o sadjereji in o živinoreji, pomočnik okr. ekonoma Jerob. — 3. V Podbrezju, o dobičkanosti čebelarstva, potovalni čebelarški učitelj Okorn. — 4. V Vogljah v šoli ob 10. uri, o umni živinoreji, o izboljšanju hlevov in gnojščih, pomočnik okrajnega ekonoma Hladnik. 5. V Senčurju ob 15. uri v šoli: o prašičereji, o molži in o ravnanju z mlekom za gospodinjje, pomočnik okr. ekonoma Hladnik. — 6. V Stari cerkvi, okraj Kočevje, v šoli ob 14. uri, o sadjarsvu in travništvu, pomočnik okr. ekonoma Zdolšek. — 7. Na Breznici ob 15. uri, o govedoreji z ozirom na planšarstvo in sirarstvo, okr. ekonom Sustič. — 8. V Dragatušu po prvi maši v šoli, o kmet. izobrazbi, o gnojenju, pomočnik okr. ekonoma Kenda. — 9. V St. Iju pod Turjakom, gojenje krmilnih rastlin, uporaba umetnih gnojšč, oskrbovanje živine, okr. ekonom Wernik. — 10. V Rogatecu po prvi maši pri Čornu, o kletarstvu, pomočnik okr. ekonoma Stamberger. — 11. V Jarenini na Štajerskem, po maši v šoli, o pogreškilih v domačem kmetijstvu, okr. ekonom Štrekelj. — 12. V Bakovcih v Prekmurju v šoli ob 18. uri, o splošnem kmetijstvu, pomočnik okr. ekonoma Pavlica.

g Sejmi za živino in blago v rmošnjicah pri Semiču se vrše dne 24. februarja, 24. junija in 29. septembra vsako leto. Sejma dne 12. marca in dne 9. septembra se ne vršita več.

g Vinski sejem v Metliki se je vršil dne 4. februarja; priredila ga je novoustanovljena »Vinarska in sadjarska zadruga«. Razstavljena vina so bila strokovnjaško ocenjena in so bila prvostvno

kakovosti. Sejem je obiskalo precej gostilničarjev in več vinskih trgovcev ter je bilo sklenjenih več kupčij.

g Pobiranje zvišane gostiščine v Ljubljani. Pokrajinska uprava za Slovenijo je mestni občini ljubljanski dovolila, da sme v letih 1923 in 1924 pobirati gostiščino v izmeri 10 odstotkov od uradno ugotovljene povprečne najemnine v letih 1921 in 1922, ki tvori podstavo za odmero hišne najmarine za davčno dvoletje 1923 in 1924. Najemnine do vstetih 200 Din so gostiščine proste.

g Slovenija in ministrski svet. V raznih listih beremo dnevno, koliko se da za to in to železniško progo, koliko za ceste, toda Slovenija je popolnoma pozabljena. Za Slovenijo ni denarja. Od Slovenije se zahteva, da plača davke, da sprejema na državne in občinske stroške ministra Zupaniča, da molči in voli radikalce in njihove najemnike. S tem je država rešena. Korita so pa sedaj raztegnjena od Triglava do Vardarja.

g Celjska posojilnica se je preosnovala v delniško družbo. Delniška glavnica se izda v višini 10 milijonov kron. Vse imetje posojilnice preide na delniško družbo, ki jamči za varnost hranilnih vlog. Tako je zopet ena za druga prešla v kapitalistične roke.

g Dohodki monopolske takse na vžigalice. Naša največja tovarna vžigalic »Drava« d. d. v Osijeku je plačala meseca januarja teja leta 3 milijone 351 tisoč 600 Din iz naslova monopolske pristojbine.

g Za pošteno upravo. Poslanec Jugoslovanskega kluba Pušenjak je dne 7. t. m. v finančnem odboru zahteval, da se naj plačajo uradniki oziroma državni nameščenci tako, da bodo mogli živeti človeško življenje. Na drugi strani pa je zahteval, da vrše v polni meri svoje dolžnosti in da so ljudstvu na razpolago. In tako je prav!

g Tri nove tvornice tobaka. V naši državi se osnujejo tri nove tvornice tobaka in sicer v Nišu, Velesu in Smederevu. Niška tvornica dobi najmoderneje stroje, ki bodo prispeli na račun reparacij iz Nemčije.

g Sol v Romuniji namerava kupiti naša vlada. Vagon soli bo stal 7 do 8 tisoč lejev.

Denarja morajo pa dosti imeti ti ljudje, če tako razmetavajo s tisočaki.

d Uganka. Ko so na Dunaju ministrali še nemški baroni, je neki takratni odličnik in tudi na Dunaju nad vse vpliven politik prinesel od dunajske vlade 8000 K za »Slovenca«. Ko pride ta odličnik politik vselega obraza h »Slovenca« s to takrat prav čedno svotico, je rekel, da je to po njegovem posredovanju dunajska vlada poklonila »Slovenca« in da si hoče zato 2000 K pridržati za svoje posredovanje, 6000 K pa izročiti »Slovenca«. Gospodje pri Slovenca pa so hvaležno in odločno odklonili vsak dar z Dunaja in tako je denar romal za dijaško kuhinjo. Kdo je ta nesebični in nepodkupljivi politik? Rešitev uganke v prihodnji številki.

d Cele koše Ljudskega tednika in Ljudskega dnevnika pošilja Pašičev najemnik dr. Šusteršič po slovenskih hišah. V obeh listih je glavna vsebina napadanje SLS in njenih zaslužnih voditeljev. List se pošilja brezplačno. Naši ljudje ga pridno vračajo, ker so že enkrat pred tremi leti nasledili velesrbskim hlapcem, danes pa so po centralističnem nasilju tako trpinčeni, da jih nobena stvar več ne premoti. Vsakdo naj napiše na list: Nazaj, ne sprejemem in ga vrni pismonoši.

d Na pustno nedeljo je Miklavž nosil. Ko so se to nedeljo zjutraj gospodje duhovniki v Ljubljani prebudili iz spanja in vstali, so dobili na svojih vratih vsak en čedno tiskan izvod dr. Šusteršičevega Ljudskega tednika. Ta Miklavž je sicer malo pozen, toda za pustno nedeljo ravno primeren.

d Najmanj štiri milijone kron bo veljal dr. Šusteršiča njegov Ljudski dnevnik, ki ga pošilja brezplačno. Kdo bo plačal te štiri milijone, posebno ker mora v tiskarni vse sprofi plačevati, če ne celo naprej. Karl Pollak izjavlja, da ne plačuje nič. Dr. Šusteršič zatrjuje, da njegovi ljubljanski prijatelji. Kdo so ti za izgubljeno stvar tako poztivovalni prijatelji?

d Shodi Slovenske ljudske stranke se vrše po vsej deželi ob veliki udeležbi. Ljudstvo po štiriletnem centralističnem trpljenju v ogromni večini umeva, da je edina naša rešitev v avtonomiji — sami moramo biti gospodarji na svoji zemlji — sami si hočemo delati postave in sami razpolagati s svojim denarjem. Volivni shodi so se vršili v Starem trgu pri Ložu, kjer je govoril dr. Korošec, glavni kandidat za Slovenijo, 1000 udeležencem. Tudi shod v Cerknici, kjer je istotako govoril dr. Korošec, je bil sijajno obiskan. Na sestanku zaupnikov v Rakeku je poročal dr. Korošec. Na Brezovici je poslanec Stanovnik krepko odgovarjal Kušarju, ki je prišel shod motit in mu povedal, da v Belgradu skozi dve leti zasedanja niti ust ni odprl. Na Vrhniki je govoril tudi bivši poslanec Stanovnik. V Velikih Poljanah, kjer je bila dosedaj močna postojanka samostojnežev, je govoril kandidat Škulj. Samostojna trdnjava se je močno potresla. Na Svečnico je bil shod na Uršnih selih, v nedeljo 4. t. m. pa v Dragatušu in na Vinici. V nedeljo 11. t. m. se je vršil shod v Kovorju. Govoril je poslanec Brodar, katerega so udeleženci vseh strank napeto poslušali. Nato se je vršil shod v Križah pri Tržiču, kjer je istotako ob veliki

Naš denar v naše hranilnice!

Tedenske novice.

Domače novice.

VOLIVNI SHOD

Slovenske ljudske stranke bo v nedeljo, dne 18. februarja na Brezjah na Gorenjskem ob 2. uri popoldne. Govorili bodo: Janez Brodar, poslanec in načelnik Jug. kmetijske zveze; Josip Gostinčar, poslanec in načelnik Delavske zveze; Jakob Jan, bivši poverjenik za kmetijstvo. Somišljeniki! Polnoštevilno na shod!

d Shod SLS se bo vršil v nedeljo 18. t. m. dopoldan po službi božji v Podbrezju. Govoril bo poslanec Brodar. Shod SLS se bo vršil v nedeljo, 18. t. m. popoldne ob 3. uri v Dupljah pri Jakobu Jegliču.

d Shod v Semiču. V nedeljo dne 18. t. m. po rani sv. maši se vrši shod SLS v Semiču. Na shodu poroča g. poslanec Nemančič in še en govornik. Semiški farani, udeležite se shoda polnoštevilno.

d Gospodarsko politični tečaj priredi Kmetiska zveza v St. Jurju pri Grosupljem dne 18. in 19. t. m. V nedeljo 18. t. m. ob 10. uri dopoldne predavanje o kmetijskih zadrukah; popoldne ob pol treh referat živinozdravnika Černeta. V ponedeljek do-

poldne govor dr. Basaj o denarnem združništvu, poslanec Stanovnik o Jugoslovanski kmetijski zvezi, njeni organizaciji in njenem namenu; popoldne poroča mlekarški instruktor g. Franc Krištof, zaključno besedo govori zopet dr. Basaj o naši kmetijski mladini in njenih organizacijah. — Za oddaljene udeležence tečaja bo preskrbela tukajšnja Kmetiska zveza brezplačno stanovanje. Kdor se do sedaj še ni priglasi, naj se priglasi ob pričetku tečaja. Vabimo kmetijske fante in može, da se tečaja v obilnem številu udeležijo. — Kmetiska zveza v St. Jurju pri Grosupljem.

d Minister Županič poroča. Minister Županič, plačanec velesrbske centralistične radikalne stranke je došel v Belgrad in poročal o volivnem gibanju. Povedal je, da radikalna stranka v Sloveniji sijajno stoji in se je pohvalil, da bo tudi dr. Šusteršič veliko pridobil. Tako oba Pašičeva najemnika v Sloveniji — Županič in dr. Šusteršič vlečeta velesrbsko gospodo v Belgradu za nos, ki bo 18. marca najdaljši.

d Na lovu za podpis. Dr. Šusteršič ima dva agenta, ki si v potu svojega obraza brusita pete za njegovo stranko in listo. Za listo je potrebno sto podpisov, in teh pri stranki brez pristašev ni tako lahko dobiti. Zato leta posebno eden, železničar B., okrog, lovi ljudi, jih vpeljuje pri dr. Š. in jih nagovarja, naj podpišejo listo. Nekemu je obljubil več tisočakov, če podpiše listo.

ndeležbi govoril poslanec Brodar. Udeleženci vseh strank so soglasno pritrjevali govorniku.

V nedeljo je govoril kandidat Sušnik v Mirni peči, ki je bila do sedaj razkričana kot trdnjava samostojnežev. Samostojneži so bili na shodu navzoči in so uvideli, da je SKS s svojo politiko neizmerno škodovala slovenskemu kmetu. — Isti dan se je vršil shod v Stranski vasi, občine Šmihel-Stopiče. Govoril je istotako bivši poslanec Sušnik. Glasovali so razen 7 vsi za njegovo kandidaturo. V Vavti vasi sta priredila shod urednik Radešek in dr. Kulovec. V Podzemlju sta poročala poslance Nemanic in župnik Bajc. Ista dva v Dobličah. V Zalni je priredil dobro uspeši shod kandidat Krenžar, v št. Petru pri Novem mestu dr. Češnik. V Tunicah pri Kanuku je govoril kandidat Sfrain. Isti je imel to nedeljo shod v Stranjah, kjer so se zborovali soglasno izrekli za SLS.

d 8 čem se peča Ljudski tednik? Dr. Susteršič je v prvi številki Ljudskega tednika 30 krat napadel ali veste koga? Morda samostojneže, ker so prodali slovenskega kmeta belgrajškemu centralizmu in izsilili kanceliparagraf? Niti enkrat. Morda liberalce, ki zagrizeno sovražijo vse, kar je katoliškega in verskega? Niti enkrat. Morda socialiste, ki naravnost bogoskruško pišejo v svoje liste? Niti enkrat. Morda radikalno stranko, ki hoče vse slovenske šole pociriliti in vsa društva razpustiti, slovenski jezik propovedati? Niti enkrat. (Pač pa jo v Ljudskem dnevniku hvati). Morda centralistično ustavo, ki nam je že vzela na stotine milijonov narodnega premoženja. Niti enkrat. Pač pa pravi v Ljudskem dnevniku, da se mora najprej izpeljati, potem bomo šele sodili. Pač pa do 30 krat napade SLS in njene voditelje, SLS, ki je danes prva boriteljica za slovensko avtonomijo in za najobsežnejše pravice slovenskega ljudstva, ki je edina stranka, ki brani pravice katoliške Cerkve in verske šole.

d Treba je centralistično ustavo najprej izpeljati, pravi dr. Susteršič, potem bomo šele sodili. Tako izpeljujejo n. pr. cariniki centralistično ustavo na ta način, da celo ponošeno obleko, ki jo pošiljajo Amerikanci svojim revnim sorodnikom v domovini; dražje zacarinijo kot je vsa pošiljatev vredna. Zato leži danes na carini polno ameriške ponošene obleke, ki je nihče ne dvigne. Ko bomo enkrat nagi in bosi, strgani in izmognani, potem bomo pa sodili, kaj ne, g. dr. Susteršič.

d Orjunci na delu. V Kostanjevici na Hrvaškem je ob priliki shoda Radičeve stranke prišlo do hudih izgredov. Ko se je zbralo krog 1000 ljudi k shodu, se je navalilo nanje 3000 pravoslavnikov, med njimi oboroženi Orjunci. Hišo, v kateri so se imeli vršiti shod, so močno poškodovali, istotako so razdejali 82 hiš hrvaških kmetov, kar se je razdejeti moglo. Istotako so Orjunci vrgli v neko tiskarno v Osijeku bombe in na strojih n pravili velikansko škodo. Ko se je v Cerkvenici vršil shod republikanske stranke, so orjunci vrgli bombe med deležence. Trije kmetje so bili ubiti, 4 težko in 14 lahko ranjenih. Taka nasilstva lahko spravijo državo v najtežji položaj, v meščansko vojsko. Vlada pa se nič ne

gane. Tudi v Sloveniji nastopajo Orjunci. Naši fantje in možje naj bodo povsod pripravljene. Če nas oblasti, ki so v to poklicane, ne bodo čitile, se bomo pač sami. Odgovornost zato odklanjamo.

d Divjanje Orjunciev. Pribičević-Zerjavovi pretepači so v noči od sobote na nedeljo, vračajoč se od sokolske maškerade v Mariboru napadli tiskarno sv. Cirila, v kateri se tiskajo Slovenski Gospodar, Straža in Glasnik najsv. Sre. Ilišnika Blaža Klavžarja so z revolverjem prisilili k molku, nato so z velikimi kladvi raztolkli veliki stroj za tiskanje časopisov, dva mala tiskarska stroja in na kosčke razrezali gonilno jermenje. Policija je aretirala celo vrsto mariborskih orjunciev-sokolašev, ki mislijo, da bodo z razbijanjem tuje lastnine obdržali na krmilu propadajočo liberalno stranko. Med voditelji mariborskih Orjunciev so uredniki in sodruzniki liberalnega Tabora in uradniki iz raznih državnih uradov — celo od policije. Kot odgovor se snuje krepka protiorjunska organizacija, ki bo vedela bolj kot naša državna oblast varovati last naših ljudi pred nasilstvom propalih ljudi.

d Slabo se jim godi. V Stični pri kolvodvoru, gostilna Roje, je imela dne 11. svečana SKS volilni shod. Prišli so vsi trije generali: Pucelj, Majcen in Rajer. Govorili so dve uri vse mogoče in nemogoče reči, glavno pa proti SLS in njenim kandidatom. Udeležba je bila obilna, 200 mož volilcev, toda komaj pičila petina je bila samostojnih, vsi drugi so bili pristaši SLS. Mimranje, medklici in ugovori so bili pogostoma. Da se vidi, da je samostojna res vladna in centralistična, je dokaz, da se je shod vršil v senci bajonetov, ob osebni navzočnosti g. okrajnega glavarja Podboja. Končno je dobil besedo naš sor. išljenik župan Erjavce in okr. čestni načelnik iz Drage, ki je v jednatem govoru pribil vse znote SKS. 1. Da je razredna stranka, zato boljševiška, ker hoče le eno vrsto ljudi spraviti do diktature in je vsled tega protikršćanska; 2. da je Slovence izdala, ko je glasovala za ustavo in s tem pomagala pokopati avtonomije Slovenije; 3. da okraju Višnja gora še ni storila niti ene usluge razen mogoče kanceliparagrafa; 4. da Pucelj ni imel toliko srca za kmeta, da, ker ni mogel ali hotel carine na svinje preprečiti, ni izvajal posledic, ampak je vkljub temu ostal na ministrskem stolčku, in končno 5. da so si naši fantje dobro zapomnili samostojne, ko je poslanec Brodar v parlamentu protestiral proti šikanam napram našim vojakom, a so se mu progljivo smejali in delali opazke. — Pozval je navzoče, da 18. marca vsi spustijo volilne krogljice v prvo skrinjico, kar so z ogromno večino pritrtili. Zaupnice Puelju in tovarišem niso dali na glasovanje, ker so videli že naprej veliko blamažo. Ljudje so se navdušeno razhajali. Premnogo bivših SKS je glasno zabavljalo čez navzoče poslance. Zvestih je ostalo prav malo Pueljnu in Rajerju, a še isti so z izjemo par mož sami bivši liberalci. G. Pucelj, v okraju Višnja gora ne bo šla vaša samostojna pšenica v klasel!

d Jasna beseda. Kakor poroča Slovenski Narod, je Pucelj na shodu na Trati v Poljanski dolini jasno in določno izjavil, da samostojna stranka ni za avtonomijo. Sicer nam je to že davno znano, toda vsaka taka izjava samostojnega generala nam je vseeno dobrodošla. Slovenski volivci naj 18. marca to izjavo generala Puelja v polni meri upoštevajo.

d Občni zbor Kmetijske zveze v Javorju pod Ljubljano se bo vršil dne 25. februarja 1923 po sv. maši v Javorju v mežnariji, s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor načelnika Okrajne kmetijske zveze; 2. Poročilo predsednika kmetijske zveze v Javorju; 3. poročilo tajnika; 4. volitev predsednika; 5. volitev novega odbora; 6. slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

d Koledarček Jugoslovanske kmetijske zveze. Vse one, ki smo jim poslali koledarček Jugoslovanske kmetijske zveze in še niso počivali računa, nujno prosimo, da to čimprej store, ker moramo plačati v tiskarni. — Tajništvo Jugoslovanske kmetijske zveze.

d Vladni pritisk. Vlada na vse kriplje dela na to, da bi SLS pri volitvah čim manj glasov dobila — zakaj vse druge stranke se dajo kupiti od Bernota do dr. Susteršiča, samo SLS je nedostopna. Zato je volišča, če je le mogla, tako razdelila, da imajo nekatere občine, v katerih ima veliko večino SLS, po več ar daleč na volišče. Toda naši ljudje vedo, da je boljše enkrat iti tri ure daleč volit kot se za vedno pustiti izmognavati belgrajškemu centralizmu.

d 25 letnico službovanja v Preski obhaja g. duhovni svetnik, župnik Janez Brenc. Ob tej priliki so mu priredili farani prisrečno proslavo. Vnetemu in zaslužnemu gospodu tudi mi iskreno čestitamo!

d Avtomobilna voznja se je na progih Ljubljana-Blagovica podražila za 20 odstotkov, na ostali progah pa za 25 odstotkov.

d Električna železnica v Ljubljani štrajka od srede, 7. t. m. Uprava, ki je na Dunaju, neče uslužbencem povišati plač.

d Umrl je 12. t. m. v bolnici usmiljenih bratov frančiškanski provincial p. Mariofil Holeček. Pokojnik je bil nad vse vnet in otroško pobožen duhovnik. Naj uživa pri Bogu nebeško plačilo!

d Umrla je na Veliki Loki pri Trebnjem 26. januarja 1923 Marija Strajnar po dolgotrajni devetletni bolezni, ki jo je preživela v postelji. Pokojnica, ki je bila dobra mati in gospodinja, bodi ohranjen lep spomin!

d Na Vrhtrebnjem v župniji Trebnje je 8. febr. umrl Jožef Novak, p. d. »Martin«. Rojen je bil 21. januarja 1837 in je torej dosegel častljivo starost 86 let. Bil je mož stare korenine, pa se je živo zanimal za vse dogodke po domovini in po širšem svetu. Bil je naročnik Domoljuba od začetka, istotako ud družbe sv. Mohorja od njenega začetka. 30 let je bil ključar podružnice sv. Jakoba na Vrhtrebnjem. Do zadnjega je vkljub visoki starosti prihajal s hriba dol v farno cerkev k službi božji. V zadnji bolezni je dejal: Še bom šel v Trebnje, ako

Kmetijski denar v liberalnih bankah se uporablja proti kmetu!

ozdravim. Toda ni več ozdravel; telo je podleglo pod težo let, duh njegov pa je splaval nad zvezde k Onemu — ki mu ga je vdihnil. Naj vživa mir in blaženost v sv. nebesih!

d Kako se vodi »Čebelica«? Tako se imenuje drobna knjižica, ki jo je izdala Orlovska podzveza. Dobi se pri Društveni nabavni zadrugi, Ljubljana, Ljudski dom. Istotam se dobivajo vse potrebne tiskovine za vodstvo »Čebelice«.

d Pevske društvo Škerjanček, Smartno ob Savi, priredi v nedeljo 18. februarja žaloigro Sv. Neža in burko Rdeči nosovi, v prostorih zeljarne. Začetek točno ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Zalostno ženitovanje. Dne 28. januarja je bila pri Ribnikarjevih v Srednji vasi svatba, na katero je prišel tudi Peter Rotar iz Srednje vasi, katerega je nahirulil Jože Rozman, da ne sme nadaljevati napačnice in da ne sme plesati solo. Nato sta se prepirala. Rozmanov brat Ciril je nato odstranil svojega brata s svatbe, toda Jože Rozman in Rotar sta se prepirala še na dvorišču dalje in Rozman je zabolod Rotarja v srce. Rotar se je zgrudil na tla in umrl. Po uboju je Jože Rozman pobegnil od doma, toda orožniki v Goričah so 2. februarja Rozmana izsledili, aretirali in ga izpustili sodišču.

pr Ivan Matičič: Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote s bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka. — Strani 272 in 25 slik. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 32 Din. — Izšla je knjiga, kjer so opisani skoro vsi bojni pohodi bivšega slovenskega planinskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Pisatelj, ki je živel skoro ves čas pri polku na fronti kot navaden trpin, opisuje objektivno in živo vse strahote, ki so jih trpeli naši ljudje. Človeku se zdi vsa ta groza nekaj neverjetnega, a je vendar tragična resnica, krvava zgodovina, ki jo je pretrpelo toliko in toliko tisoč naših fantov in mož. V knjigi je naštetih vse polno živih prič, ki osvedočijo naša neovržena zgodovina tega strašnega trpljenja. Delo izpopolnjuje še 25 izvornih slik, ki predstavljajo vso kruto resničnost bestialne vojne. Za vse one tisoče in tisoče, ki so pri polku trpeli, bo to prava spominjska knjiga, zanimiva pa bo tudi za vse, ki nimajo pojma o grozotah na fronti. Knjiga bo zanimala tudi naše neodrešene brate, ker na njih zemlji se je vršila vsa ta strašna žaloigra in tudi njim je delo posvečeno. Kako so razpadali njih domovi, kako so razpadale cele vasi, kako je ginila vsa dežela. Pisatelj je gledal njeno razdejanje, njeno zaslužjenje, v duhu pa vidi tudi njeno — odrešenje.

Žage in orodje iz Nemčije. Tvrdba Odon Koutny, trgovina z orodjem in tehničnimi potrebščinami v Ljubljani, Kolodvorska ulica 37, katera se bavi posebno z uvozom orodja, ima za današnji položaj primeroma dobro založeno skladišče. Ker ni upanja, da se današnje neugodne razmere v Nemčiji v doglednem času zboljšajo, se opominjajo posebno lesni industrijalci na pravočasno kritje lastne potrebe remišajskih žag, pil it pile, turpij i drugo, dokler jih ima tvrdba na takojšnje dobavo na razpolago, da se izognejo neprilikom, katere lahko nastanejo valed ustavljenja obratov.

d Kele ukradene. V Dolu-Videm št. 12 pri Ljubljani je bilo dne 21. januarja 1923 Jožetu Goštinčarju posestniku iz Beričevega št. 54, ukradeno kolo znamke Es-ka št. 95.884. Kdor bi dobil tatu, oziroma kolo, dobi primerno nagrado.

d G. L. v? Prejeli smo Vaš dopis, pa ne vemo, odkod je, ker ni niti en kraj imenovan.

Sirom domovine.

HOTEDERSICA.

Kaj takega še nismo doživeli, kakor je bilo v nedelje, dne 14. januarja, ko smo dobili svesnove. Na treh solo okintanih vozeh smo jih pripeljali. Pred vasio je bilo sbrano vse prebivalstvo vasi. Gosp. župnik je v kratkih besedah posredoval svesnove in pomenljive razložil naša čustva, ki jih imamo do svesnov, končal je s prošnjo, naj Vesmogošni obrvarja svesnove usode prejšnjih. Maršikatero oko se je solzilo. Na praznik sv. Antona je svesnove svesno blagoslovil naš rojak ž. g. župnik Mikš s Trstenika v družbi g. dr. Arnoja, župnika v Logatcu, g. Dežela, župnika v Godoviču in domačega g. župnika. Hvala vsem, posebno pa g. Mikšu za vnešen cerkveni govor. Po sv. maši so svesnove potegnili v svenik in ob 8. uri popoldne smo že sačili njihove glasove. Svesnove Des 1500 kg, F 740 kg in As 460 kg je dobro izdelala Strojna tovarna v Ljubljani. Čast jim! Obesil jih je zelo spretno tovarniški monter g. Jerman. Stroški znašajo 620.000 kron in bodo kmalu pokriti. Za vas, ki želite okrog 700 duš, je to naravno velikodušen dar in kaže, da je velika večina še svesta podpore cerkve. Naj vam Bog obilo povrne, ki ste darovali s dobrim srcem.

BESNICA PRI KRANJU.

Bliža se nam čas volitev. Volivci, zavedajte se, da je dan volitev odločen za vas. Spustite kroglico v skrinjico SLS, ne pa v katero izmed nasprotnih centralističnih strank, ki bi vas potem prodale v Belgradu. Edino v SLS je vaša rešitev. Pri nas imamo tudi izobraževalno društvo, o katerem pa ne vem nič dobrega povedati, ker namreč spi, pa ne spanje pravičnega, ampak spanje lenega. Knjižničarja ne poznamo, zato je za knjižnico v velikem neredu. Člani jemljejo knjige po svoji volji, ako jih pa prinesejo potem nazaj, to je odvisno od njih dobre volje.

Še nekaj moram omeniti, namreč preobilo zauživanje alkoholnih pijač. V jeseni smo imeli prav obilo sadja, iz katerega so pa nekateri nakuhali mnogo žganja, katerega pa sedaj možje in fantje prav pridno uničujejo, in kar je še bolj žalostno, pomagajo jim tudi nekateri ženske.

Zraven tega imamo na tudi neko zakonito luknjo, kjer se prodaja tastrup. Notri zahajajo možje in fantje ter zapravljajo zdravje in premoženje. Ako gre človek zvečer mimo te hiše, se čuje tako kvantanje in kletve, da obide vsakega groza. Kako bodo otroci vzgojeni v tej hiši, si lahko mislimo. Možje in fantje, vzemite v nedeljah popoldne namesto frakelina dober časopis ali knjigo v roke, pa boste bolj zdravi na duši in na telesu.

SMARTNO PRI LITILJ.

4. februarja so priredili Orli akademijo, na kateri so pokazali lepe uspehe svojega dela v zimskih mesecih. Poleg dobro izvajanih prostih vaj so nastopili na bradnji in z več telovadnimi skupinami. Tudi obojni naraščaj je dobro nastopal. Spored so lepo poživile izbrane deklaracije in pevске točke.

V nedeljo, 26. februarja, pa priredi tukajšnji Orliški krožek akademijo, ki bo imela zanimiv spored. Prijatelji orlovskega gibanja, pridite polnoštevilno!

SEMIC.

Evo vam, dragi bralci »Domoljuba«, par besedi iz naših prijaznih vinskih gor. Pre-

tekli mesec smo imeli v tukajšnjem društvenem domu tridnevni vinarski tečaj. Udeleževali so se ga po večini br. Orli. Zahvala gosp. Podgorščaku in g. dr. Basaju, ki sta s praktičnimi zgledi pokazala, kar sta govorila in razlagala ter tako vodila tečaj povhalno in v popolno zadovoljnost udeležencev.

Obžalovati pa je, da je med tukajšnjimi gospodarji in vinogradniki tako malo smisla in zanimanja za napredek in razvoj umnega praktičnega pridelovanja vina. Zakaj se ne bi porabila priložnost pridružiti se udeležencem tečaja? Zakaj ne bi si izpopolnjevali svojega znanja? Človek se uči do groba. Tu ne velja izgovor, kar so znali moj oče, mojega očeta oče itd., to znam jaz in da je to najbolje. Ne. Današnji čas zahteva in potrebuje vedno boljših in bolj izurjenih ljudi v vsakem, posebno pa v gospodarstvenem oziru, tako tudi v umnem praktičnem pridelovanju vina. To znanje in izurjenost si je treba pa pridobiti. Ravno to so nam pa zmožni dati taki tečaji, hot je bil ta vinarski tečaj. Zanesprej bode redno vsako leto prirejalo tukajšnje katoliško izobraževalno društvo take in enake tečaje. Zeleti je in se priporoča, da se tečaje člani tudi udeležujejo in vsi tisti, ki so jim tečaji namenjeni.

DOL PRI LJUBLJANI.

Izročamo predalom Domoljuba par stvari, ki se nam zde pripravne za javnost.

1. Najprej sprememba v sveniku župne cerkve. Prej trije, sedaj štiri jekleni svenovi v ubranem akordu b, d, f, g poveljujejo lepoto prasnikov ter spremljajo umre farane na njihovi zadnji poti. Vse dele obehanje in preureditve (2 doli in 8 vrv gor) je izvršil v popolno zadovoljnost naš domak Br. Jerman, za kar so mu župljani in cerkvene predstojništvo lahko hvalečni tem bolj, ker je svoje osebno delo napravil brezplačno ter še dal nekaj beselja in imel tudi druge sitnosti in pota. Ni čuda, da ima v tej stoki vedno dovolj naročil ter je še lepo številu svenov potegnili v svenike po raznih krajih naše domovine.

2. Drugo, manj častno za Dol bedi pa vendar omejeno s namenom, da grdobija zgine. V mislih nam je surovost fantovega v kvantanju in kletvi in pa šnopa. Zlasti moderna kavarnac na Griču nad Podgoro, kamor se shajajo prijatelji kapijice ter popivajo cele noči, bi bres škode lahko zginita. Kako se je spleh mogla otvoriti, kdo je dal komisijo?

3. Za bližnje volitve je strank na izbire. Hude za tistega, ki se je navadil obračati plaše po vrta. Naše pošteno ljudstvo ima po ogromni večini še svoje stranke, kor sapa le možem odločno krščanskega mišljenja. Teško pa bo v tej smedi sbrati liberalcem starim in mladim, pa celabostojnim. Priljaniti se Pašiču a obenem nastopati v vlogi ljudskega prijatelja, bo trda stvar. Najbolj je po gruntu naš Turk, ki baje agitira okrog sa vradikalec, ker je od zgoraj sedaj druga sapa. Morda je možakar dobil konjare na reko, kakor se sliši, da je pri zadnjih volitvah prišlo nekaj Zerjavovih krova za volitve pijače in samostojne navdušenje v — Beričevo.

4. Susteršičeve »rajtgece« so prišle tudi v Dol na ogled, ki se so sopot romale pohlevno nazaj. Res čudo golemo, kako se nekdanji hud nasprotnik srbstva more preleviti v ponižnega blapca srbakega centralizma. Na to pot mu slovensko ljudstvo ne bo sledilo. Naše želje in pravice, ki si jih hočemo priboriti, so jasno izražene v programu Slovenske ljudske stranke. Kdor stoji na tem temelju, je naš. Drugače pa naš nasprotnik, četudi je bil nekdanj naš.

Zanima nas Susteršičev list in še toliko, da nam vsajta pomisleke, kdo ga vsršuje. Če gre za račun država, to je ljudskega denarja, smo mnenja, da ne Pašič, ne njega sluga Susteršič nimata pravice državno blagajno slorabljati sa strankarske namene.

Pa obračun bo le prišel.

TREBELNO PRI MOKRONOGU.

Z ozirom na dopis v 5. številu vašega cenilista si dovoljujemo opozoriti dopisnika, da je v zgradbi tukajšnjega doma silno veliko pripomogel tukajšnji ž. g. župnik in njemu gre torej je prav posebna pohvala. On je prvi postavil kramp na sgradbo in potem akoni cel čas največ strveval, bo-

dial s svojimi delavci, z delavno živino in denarnimi prispevki. Mizarji so bili skozi celo leto le v župnišču na hrani, tudi drugim delavcem se je vsem v župnišču kuhalo. Toliko v pojasnilo, da si kdo stvar ne bo mogote napačno predstavljati.

SELA PRI KAMNIKU.

V Markovem v Plahutju je strašna draginja. Tisti dan, ko so dobili sta mladec v hišo, so prodali enega petelina za celih 1463 kron. To je draginja, da ji ni para! Da pa ne bo prekmalu kakega škriča s novimi davki, povemo, da dotični petelin še zdaj možato koraka po domačem dvorišču, denar je pa zginit v požrešno blagajno za društveno dvorano. Tako je prav, da se tudi na večeritbe, kjer ni denarja nič škoda in je vsak tako bogat, kjer ni denarja nič škoda in je vsak tako bogat, ne posabi višjih in lepših potreb. Svatje pesne najte! Tistega radovednega pa, ki nas je zadnjič tako zelo povabil, da se so nam kar silno cedilo in je korajša za celih pet cel grasa, prav lepo povabimo, kadar bo slovesen blagoslov dvorane. Ako bo šel od doma, mora biti mesničček poln sta plavih ali pa templancev, ker pri nas je strašna suša in draginja. Na prazno hvalo ne dame dosti. Torej na veselo svidenje! Kdaj, bomo že pravi čas povedali.

SENT JERNEJ NA DOLENSKEM.

General zamostojcevec Vale in civilnopolitoni živnozdravniki se ne zaneseta na samostojne občinske odbornike. Strojinar ata in Piro nimata pri njih kredita. Zato si je sogledal Vale štel v dolžnost, da sam natančno pregleda občinske račune. Za pomoč si je privzel živinskega zdravnika, ki ima — kakor se kaže — grozno srbi za občino, četudi ne plačuje niti pare občinske doklade. — »Dane pa bomo župana Sleparija mora na dan se si kimali, da jih je kar okrog srca žgajkalo. Ker je pustil vse delo in je cel dan predsedel v občinski pisarni pri peči in čakal, kdaj bosta brhita in učena Vale ter živinski zdravnik našla sleparije v občinskih računih. Samega hrepenenja je bil tako sit, da opoldne še kosit ni šel domov. Popoldne je je še primahal v veliki skrbi za občino Krhinov Nare, ki sicer nič davka ne plača. Zelo jih je zanimalo sejmisti. In kaj so našli? Zgrajali so se, ker ob sejmih sedem rediteljev povprečno skoro ravno taliko dobe, kakor dva živnozdravnika. Valetu ni bilo prav, ker samostojni občinski odbornik Fabjan onih dveh kolov ob cesti ni zastoj postavil. Vale je iskal tudi nagrado za zatiranje kebrov; ker se pa ni mogel skazati, koliko jih je ujel, se mu ista ni mogla izplačati. Koncu se je zdel predraga tinta in pa sejararske maše. Je pa hudo, če se človek vtika v stvari, ki mu prav ni mar niso in ki njeza prav nič ne stanejo. Kdaj se je še kdo brigal za to, koliko naj on računna, če gre kam kako kravo pogledati! Ker se oba v občinske posle ne razumeta, sta sevo iskala tudi svote, ki niso občinske in ki ne spadajo v občinski račun. Saj tudi zakona o volivnih imenikih ne poznata. Okrožno sodišče jih je morale poučiti. Je pa dokaz, da česte lahko čiste priprost kmetijski župan več ve kakor taki, ki si samo nekaj domišljujejo. Konec je bil ta, da sleparijec ni hotelo biti. Kerjan je vzkliknil: »Torej zopet nič, kamor se vtaknemo, se osmojimo. Strojinevemu ata in Pirota smo pa le malo krivice delali. Zato bomo še naprej skupno delali za samostojno kmetisko srečo. Tako stopajo naši samostojniki od smole do smole, četudi bi bili najraje nekaka občina nad občino ali pa nekak višji župan nad pravim županom. Osemnajstega marca bo pa glavni in pravi štrbunke samostojnih v merje smole, iz katero ne bodo mogli več ven.

KRIZE PRI TRZICU.

Veličanstvo shod smo imeli preteklo nedeljo, dne 11. t. m. v društveni dvorani. Shod je otvoril predsednik krajevnega odbora Sitar. Nato je dal besedo narodnemu poslancu g. Brodarju. Dvorana nabito polna. Nad eno uro in trideset so sledili poslušalci njegovemu govoru, posebno so napeto poslušali, ko je pripovedoval, kaj hoče vse izvesti centralistični sistem. Sklenili so, da kaj takega ne sme priti, kar bodo pokazali na dan 18. marca. Navzroč so bile vse stranke. Ob koncu govora se je sklicatelj govornika zahvalil ter mu obnem ljudstvo zaklicale: Bo ga živil! Nato so se sprejele sledeče resolucije in sicer soglasno: Zborovalci, zbrani na javnem shodu v Križah, protestiramo proti sedanjemu davčnemu sistemu in odločno zahtevamo izenačenje davkov, da bomo vsi enako plačevali, ne pa tako, kakor do sedaj, da pride v Srbiji povprečno na osebo 94 dinarjev, v Sloveniji pa

211 Din. — Davkoplačevalci, podvrženi poslovnemu in dohodninskemu davku, odločno zahtevamo, naj zakon še tolike velja, kolikor je zavil, ker moramo povečini vse naprej plačevati, preden dobimo plačilne pole od davčnega referata iz Kranja. — Zborovalci, zbrani na javnem shodu, izrekamo Jugoslovanskemu klubu popolno zahvalo in prosimo, da stoji na svojem dosedanjem stališču ter odločno zahteva revizijo ustave in da si pribori avtonomijo.

IZ SELSKE DOLINE.

Dolgo že ni bilo pravega dopisa v Domoljubu iz Selske doline. Sedaj pa se je izvršil zloben napad v »Slov. Naroduc na združništvo v Selski dolini. Laž in budalost! Dokazimo! Še vedno govori o klerikalnih, še vedno starega avstrijskega klerikalnega zmaja za ušesa viece. Stare šole je še. Za kakšen boj gre, kakšna nevarnost je danes? Ali ni nevarnost, da vsi Slovenci, da vse naše slovensko, klerikalno ali liberalno premoženje, vse gospodarsko življenje utone v centralističnem, velebrskem morju? O združništvu nima nih pojma! Združništvo ni koristlovstvo — koritarstvo, združništvo je solidarnost, je vzajemnost, vzajemna pomoč. — Nadalje očita zahrbtni huiška, da je večmilijonsko premoženje »Sodarske zadrage na Češnjici v nevarnosti? Ondi gospodarijo bolševiki? Bleda zavist in hinavščina! Dobri načelnik, umiri se! Vsaj se še večjemu gospodu, ljubljanskemu županu ta pregreha natvezuje in se razglša. Premoženje Sodarske zadrage in centrale je še vedno v dobrem stanju, seveda bi ga kak zasebnik v svoj žep rad zhanul. — Pa se ni v teh za lesno kupčijo ugodnih časih zadosti pomnožilo? Da, to bi bila nalega lesno zadruga na Češnjici. Pa kaj je storilo staro vodstvo, katero dopisnik tako hvall, ki ni imelo pravega združnega duha kakor on ne? V najbolj ugodnem trenutku za kupčijo je zadruga uničila, spravilo denar v zasebne žep, nepravilno izključilo Sodarske zadruga in posojilnico — brez odškodnine, in velikemu kapitalu poklen naredilo. S tem je dalo tako pohujšljiv zgled — v združnem pomenu — kakor sinovi, ki lastno mater oropajo in umore, bogat sosed jo pa pokoplje. — Pa dopisnik kakor zaspana šibila hoče tudi prerokovati, da bo Selsko dolino vrag vzel — Mi pa pravimo: Naj hoči še pridno v šolo, da se bo naučil prerokovati; res je pešlel ljudi vrag odnesel čez Hrastnik križanski, vendar ni moztost, ostalo pa je še dosti značajnih mož, ki bodo Selsko dolino branili in ostanek vargotvili. Poštrvovalnega dela za ljudski blagor je treba, ne pa hujskarij. Za odpadništvo in ovaštvo pa nikjer ne marajo, tudi v Selski dolini ne.

STARI TRG PRI LOZU.

V nedeljo so igrali pri nas fantje iz Blok lepo igre Egiptovski Jožef. Tu in tam nas je ganila do solz. Le škoda, da so razen kralja vsi pretiže govorili. Vendar kljub tej napaki se je vsem zelo dopada. Mnogi so hiteli: »Jej, kako je to lepo, pri nas pa zmiraj samo štramajo. Hoteli so reči, da igrajo pri nas same zaljubljene. Res je to. Preveč zaljubljene igrajo, pa zmiraj. Ko bi bila vsaj včasih kaka sprememba. Tistega ogabnega objemanja na odru smo res že siti. Kaj je treba tega na kmetih. Kakšen dobiček imajo od take igre mladi fantje in dekleta? Te reči so morda dobre za mesta (tudi ne! Op. ur.), na deželi bi pa lahko brez vsake škode izostale. Vse to, pa še veliko več je res, kar piše zadnji Bogoljub o tem. Ko sem to bral, sem takoj mislil na Stari trg in rekel: Bogoljubu hočem pomagati v Domoljubu. — V naši dolini imamo dvojne igralce, naše in pa nasprotne. Pa se prav nič ne ločijo glede prirejanja iger v izobraževanju ljudstva. Oboji se menda kosajo, kje se bodo bolj objemali na odru. Samo v tem sme mi na boljšem, da plesov še ne prirejamo, pa tudi to bo še štama prišlo, saj v igrah smo jih že došli. Katoliška društva, igrajte bolj katoliško!

JAVOR POD LJUBLJANO.

V petek, dne 2. februarja 1923 je priredila Okrajna kmetiska zveza političen shod. Poročal je g. župan Trebeljevski, ki nam je razložil politični položaj. Ljudje so v velikem številu poslušali govornika in mu dali prav. Posebno je govornik bil samostojen, ki so svoje volivce tako kratko prevrall, da je grdo. Rekli so: le kmet kmeta, kmetje boste sami gospodarji, majhne davke boste imeli, pri vojakih ne bo treba služiti, le nas volite, boste dobili koruze, moke, splah kar cela nebesa so nam

obetali oni, ki jih je stranka najela in plačala. Tudi pri nas so hvallili svojo stranko. Agitator iz Besence je zelo agitira lin veliko obetal. Na shod smo ga povabili, da bi javno dokazal program svoja stranke, pa ga ni bilo. Zakaj, ne vemo, morda je program tako plesniv, da se ni upal pred ljudi s njim, kar je žalostno. Koncem shoda smo sklenili, da se mora vršiti občni zbor še ta mesec in sme dati na znanje, da bo v Domoljubu objavljen spored občnega zbora in čas, kdaj se vrši. Zdal pa še nekaj; nekdo se je izrekel, da to ni kmetiska zveza, ampak fantovska. Pa saj je v odboru 8 mož in same dva fanta. Dotični je še celo predlagal fanta za tajnika, da je pa tudi fant predsednik, je pa zato, ker so možje odborniki pri seji tako sklenili in je moral sprejeti, ker drug se je vsakdo branil. Če imate kaj zoper to, bo v kratkem občni zbor in volitev novega odbora, in lahko preberete.

V KRSKI VASI PRI BREZICAH

je imel Rajar zaupni sestanek. V spomin na to je nekdo zložil to-le pesem, ki se poje kakor tista »Gozdič je že zelenec:

Rajar je kandidat,
mika ga v Beligrad,
rad bi kmetijce
prodal še enkrat.

Rajar že raja nam,
med nas prihaja sam,
varati kmeta
ga prav nič ni sram!

Rajar nam govori:
»Mene volite vsi!
Vam ne al meni
to dobro stori...«

Naš je odgovor tak:
»Sušnik je naš možak!
Rajar pa zgini
čez slednji naš prag!

ST. VID NAD LJUBLJANO.

Predavanje o davčni reformi, ki ga je priredila tukajšna Obrtna zveza — je bilo dobro obiskano — in so poslušalci z velikim zanimanjem sledili predavatelju g. Joško Pircu, ki je težko snov znal tako poljubno razviti, da so ga lahko vsi razumeli. Ker je tozadevna tvarina zelo obsirna, se drugi del predavanja vrši to nedeljo 18. t. m. — in sicer — ker ni drugod primerne prostora, v mizarški delavnici Erman & Arhar v St. Vidu št. 4. Ker je tvarina za vse davkoplačevalce silno važna, slasti; ker bo gosp. predavatelj s zgledi in vzorec pokazal, kako se napove dohodnina, penovao opozarjamo na obilno udeležbo. Začetek točno ob 8. uri popoldne. — Obrtna zveza.

Čebelica.

Vesela slika, ki jo v teh težkih časih lahko opazujemo vsepovsod med Slovenci, je žalosten pojav našega življenja, je žalostna črta našega značaja in našega mišljenja. Predpust, koliko plesov in pijače, koliko praznikov, koliko noči preplesanih, prepitih. Svatba, koliko vina popitega, koliko človeka nevrden zabave. Fantje gredo v vojake, koliko pijavnosti in surovosti, koliko žalostnih omahujočih postav mesto mesto krepkih fantov, mesto junakov.

Ali je ni sile, ali je ni nesreče, ki bi nas okrenila na boljšo pot, ki bi nas spametovala, ki bi obrnila naše mišljenje k pameti? Ali ga ni proroka, ki bi nam z močnim glasom zavpil: »Narod, uničuješ se, narod slovenski, sam si koplješ grobi!« So taki preroki, toda ne poslušamo jih, pišemo nam lepe stvari o treznosti, o varčnosti, o gospodarskem napredku, toda ne beremo, ker ni časa, ker moramo na ve-

Na Štajerskem je naša skrinjica druga.

selico, na ples, v gostilno. Zvonijo pepelnčni zvonovi in opominjajo k treznosti, k pameti, k pepelemu, toda tedaj še bolj vzkipi pijača in veselje, še bolj se poživi ples, še bolj zaškriplje harmonika, da bi vse to prevpilo in preglušilo pamet, vest, pepelnčni zvon.

Mladina slovenska, mogoče je danes na pepelnčno sredo bolj dostopno tvoje srce za pametno besedo, za dober nasvet, mogoče je danes našel odmev v tvojem srcu pepelnčni zvon in prišlo stremenje. Zato poslušaj danes to-le besedo; Bodočnost naroda je v rokah mladine. Kakršna mladina, tak narod! Slovenskemu narodu je treba lepšega življenja, človeka bolj vrednega življenja, nego ga živi danes, ko ima na tisoče plesov in zabav, ko zapravi stotine milijonov na alkoholu in veseljačenju, pri vsem tem pa živi v bedi, v revščini, v temi, v nevednosti. Pot k lepšemu, človeka bolj vrednemu življenju pa je izobrazba in vzgoja, izobrazba uma, vzgoja volje in srca. Zato napravi, mladina slovenska, danes trden sklep in preokreni svojo pot od zabavišča in gostilne, po kateri te boli glava, v dom, kjer se ti nudi izobrazba in prava zabava, v izobraževalno društvo, v orlovski odsek ali orliški krožek, v domače pevsko društvo ali glasbeni odsek, v dramatični odsek itd. Tu najdeš zabave, ki ti bo v korist, tu najdeš veselje, po katerem te ne bo bolela glava in žep.

Da, ravno v žepu, ravno o denarju moramo spregovoriti na pepelnčno sredo resno besedo. Mi smo tako radi vzvišeni nad vsakdanjostjo, smo tako idealni, da mnogokrat izgubimo tla pod nogami. Skoro sramotno se nam zdi, da bi mlad človek bil varčen, da bi mlad človek imel kaj gospodarskega smisla. In ako nam starši očitajo, da smo zapravljivci, da se nam denar ne smili, občutimo to skoro kot pohvalo. Zelo radi pa imamo denar, ako rabimo za zabavo in tedaj po navadi starši nimajo prej miru, da nam odrinejo tiste kronice, ki jih je treba za veselico, za gostilno. Koliko sposobnosti pokažemo po navadi v teh razgovorih in v teh prepirih s starši, da pridemo do denarja. Kako malo pa se nam ta denar smili in kako z lahkoto ga zapravimo v enem večeru, v eni gostilni!

Res je, da mora mladina biti idealna, ravno tako pa je tudi res, da se mora mladina že zgodaj vaditi na čisto realne stvari, že zgodaj mora začeti misliti in delati gospodarsko, že zgodaj mora znati ceniti vrednost denarja. In za to vzgojo naj ne skrbi le dom. Za gospodarsko vzgojo mora pripravljati tudi društvo. Ako imamo v našem društvu razne odseke za glasbo, za petje, za dramatiko, za telovadbo itd., zakaj ne bi imeli tudi posebnega odseka za gospodarsko vzgojo, za vzgojo k varčnosti, t. j. »Čebelice«. Ravno zato, ker se v društvih izobražujejo in vzgajajo bodoči gospodarji in bodoče gospodinje, imajo društva prav posebno nalogo dati tudi gospodarsko in gospodinjsko vzgojo. Temelj gospodarski in gospodinjski vzgoji pa je vzgoja k varčnosti! »Čebelico« imenujemo ta odsek v društvu

za to, ker je vzor čebelica, ki zbira pridno, vztrajno sladki, dišeči med za zimo. Ali nas ne uči ta vzor najlepše, kako je treba s trudom, ne plašeč se znoja, zbirati in hraniti tedaj, ko je čas, tedaj, ko imamo še sile in moči, tedaj, ko nam še sveti solnce? In ali nas ne uči čebelica, da je treba biti v majhnem zvest, da se v malih kapljicah zbirajo veliki zakladi!

Dolžnost in odgovornost, to sta tisti dve načeli, ki nas vodita pri vzgoji k varčnosti. Če pogledate nekoliko okrog, kolikokrat boste našli ljudi, ki se niso pravočasno zavedli svoje dolžnosti in svoje odgovornosti in so danes siromaki. Danes hodijo od hiše do hiše in prenočujejo po hlevih. Danes so breme javni dobrodelnosti in občinam. Ravno Slovenci imamo teh revežev, ki so po navadi svoja mlada leta in svoje mlade sile zaveseljačili in zapravili, največji procent. Naj bodo »Čebelice« v naših društvih in v orlovskih odsekih tista ognjišča, ki bodo zbirala okoli sebe mladino in jim vlivala v srce smisel za varčnost, jih učila, da je treba zbirati in delati tedaj, ko je solnce visoko, ko je še svetel dan, da bodo živili potem sladke, dišeče sadove svoje pridnosti in varčnosti, ki bo prišel večer, ko bo prišla zima starih let, ko ne bo več sil za delo.

Zgodba gorenjskega kmeta.

Poslušaj me, današnji svet,
za slabo stvar prehitro vnet,
povedal bom, kak mož sem bil,
ko »samostojne« sem volil.

Volivni shod je bil pri fari,
nekdo je vpil, da ne slepari,
»Volite kmeta,« je dejal,
»drugače vrag vas bo pobral.«

»Le samostojna kmetška stranka —
tako je kričal brez prestanka —
»le ta ima srce za vas,
le njej — volivci! — dajte glas.«

»Hudirja, ta bo svet popravil!«
navdušen je nekdo dostavil.
»Tovariši, le za menoj!«
In šel sem z njim v volivni boj.

Od tega leto je minilo,
pa veste, kaj se je zgodilo —;
nikjer obljubljenih dobrot,
a vedno več je nas — sirot.

Draginja raste, kmet propada,
in delavec z družino strada;
izvoznikar pa bogati,
na kmetov se račun redi.

Umazani so ti opravitki,
izdatki rastejo in davki;
nesrečni centralizem žre,
množi nesrečo in gorje.

Ker so povišali carino,
v izgubo sem prodal živino
in zraven še prašičev par —
dobiček spravil je mesar.

Celo tobak so podražili,
da kmetje bi ga ne kadili,
in kadar v prodajalno grem,
da vse je dražje — to izvem.

Moj sin je pisal od vojakov:
»Storite, očka, par korakov,
ni treba iti v Belgrad,
saj bližje kdo pomore rad.«

Potrkal rahlo sem na vrata,
odpre mi samostojni ata. —
»Aha, tvoj fant...« veli hladno,
»no, sile menda mu ne bo!«

Volivni dan se zopet bliža;
no, ta naj samostojne križal
Sami naj ležejo zdaj v grob;
pregovor pravi: Zob za zob!

Listek.

Pod krivo jelko.

Povest iz Meternikove dobe.

Spisal † Peter Bohinjec.

(Dalje.)

V.

Tam pod Pečmi nad Divko so se zbirali ponočni goslje. Sunkarica je držala v roki pet aržatov, ki jih je odrezala kmeticam na sejmu, Šavsov Štefan je nosil pod pazduho velik kos usnja, Mali Jožek je oprtal zaklanega koštruna, Mrčanova Mica je imela za pasom velik lonc slanice.

Tudi kapitan Tacman kmalu pripelje svoj tovaršijo. Grogova Mica je mogočno rožljala s rebnim denarjem in Travnova Jera je objemala lep kos merljana.

»Dobro ste opravili. Vsi gremo v Spodnje Duplje. Pri Mokarju bomo tehtali in delili. Le ti se pripravi, Travnova Janez, da odrineš v Senčur. Splazi se kako v cerkev, in polisni podobo sv. Jurja niže, da se zmaj ne bo videl po cerkvi. Napis zgoraj izbriši in namesto sv. Jurij, nariši: »Sv. Martin«. Če imaš kaj zlata pri rokah, tudi pozlali črke in jih povečaj, da bodo pač vsakemu prišle na vid. Zdolaj v kolu pa povečaj in pobarvaj ime Geceljevo. Tvoja hči Jera naj gre s tabo.« Tako je ukazoval Tacman.

»Težka naloga, kapitan! Ali poskusil bom,« odvrne Travnov. Dve leti mi ne boš spregledal ječe, kakor cesarica, ki sem iztesal na Gradiški lepo zibelko za malega Francka, pač pa boš prihranil pri Mokarjevi tehtnici moj delež.«

»Ti dobiš od vsake reči dva deleža, Janez!« odgovori Tacman, »samo da izpelješ moj načrt.«

In Tacman odrine s svojo četo. Nekaj jih je šlo čez Udni borš, nekaj po poljskih stezah, nekaj po cesti.

Mokar je že spal, ko ga pokličejo ponočni vasovalci. Hitro napravi luč in hiff odpirat vrata. Veselil se je tudi on svojega deleža.

Na Kranjskem je naša skrinjica prva.

Rokomavhi porinejo leseno toporišče burkelj v luknjo v zidu in nalagajo na železne rogovile nakradeno blago, dokler se toporišče ne prelomi. In ko se prelomi, zakliče Tacman: »Renk — renk«, to je: stot ali cent.

Mokar nasaja burklje, kapitan pa šteje v rokovnjaškem jeziku: On, don, tron, sipe, lipe, bele, baše, kupe, grude, renk.

Ko so več toporišč od burkelj polomili, so si stole porazdelili. Odšli so v temno noč, da uživajo, kar so nakradli in naropali. Le Tacman izbere nekaj spretnjših in odrine proli Naklu.

»Nocoj moramo še pobrali sv. Petru v Nakelski cerkvi nekoliko prihrankov, župniku pa preskrbeli nekaj jeze. To je izrecna volja našega harambaše,« reče spotoma Tacman svojim tovarišem.

»Fundež ima premalo orodja pri sebi, samo viterhe,« reče Polonjek.

»Nič ne dene. Nakelski kovač je tako napol naš in nam da, kar hočemo. Sicer pa bomo rabili samo viterhe. Drugo orodje ni varno, ker je cerkev preblizo hiš,« odvrne kapitan.

Mesec je izginil na nebu in tema je za-

vladala, ko Fundežkin Tomaž porine viterh skozi ključavnico stranskih cerkvenih vrat. Lahkoma odpre vrata in Tacman takoj zapazi hrastov šlor, v katerega so ljudje spuščali novce. Kakor bi mignil, odtrga železni nakov in pobere novce iz pušice. Fundež odpre ludi zakrsljiska vrata, Polonjek odpira predale pri omari za paramente, Šavsov Stefan pa pobira kelihe iz omare.

Kar se začuje zunaj na ulicah: »Tatje so v cerkvil«

Ponočni stražniki, Karpucelj, Črnilec in Kenda so se približali in ko zapazijo odprta vrata, začno vpiti. Ni jim prišlo na um, da bi molčali in zaprli cerkev. Rokovnjači so poslali pozorni in so jo hitro pobrisali z malim plenom čez vrlove v gozd.

Naklanci so se vzbudili in se shajali na vasi. Nabrala se je velika množica, ali kelihov ni bilo več in ne rokovnjačev.

Župnik je žalosten hodil z lučjo po cerkvi in se jezil nad stražniki, ki so bili tako nerodni ali plašljivi:

»Kozjek je vendar-le poštenjak, kakor vidim,« je godrnjal sam pri sebi in izginil v župnišče.

(Dalje.)

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosni po udobnosti, čistoči in po izborni oskrbi. Nagle in varne ladje!

„George Washington“

„America“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list. 146.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Belgrad, Palata Beogradske Zadruga.

Iščem

zakonski par za obdelovanje male kmetije

za takoj!

Plača dobra, stanovanje prosto. Pridni in vestni, v sadjereji, vrtnarstvu in trtoreji izurjeni naj pošljejo ponudbe na

Aleks Podvinec

kovarna usnja, RADEČE p. Zidanemostu

Dobro ohranjen

KLAVIR ceno prodam.

Vprašanja pod šifro: »HERMES 473 na upravništvo »Domoljubas.« 743

Izučenega ŽAGARJA

pridnega, poštenega, iščem za ŽAGO na DVE REZILI (klinji). Stanovanje in drva zastoj. Prednost imajo neoženjeni Ponudbe sprejema JANEZ PÄPLER, lesni trgovec in lastnik žage, ZGORNJA BESNICA štey. 47 pri Kranju. 783

POZORI Naprodaj je takoj POZORI

lepo kmečko posestvo

po zelo nizki ceni radi odpotovanja ali pa se odda v najem. Ponudbe na upravo lista pod »Posestvo«.

Ena steklenica Elzafluida nadomesti 3 steklenice francoskega žganja!

Vsebinska to naredi!

Sestava Fellerjevega Elzafluida iz najmočnejših esencov zdravilnih zelišč, cvetja, korenin in listja v najfinejšim destilatnem žganju je že čez 25 let vzrok zahvalnosti nebrojnih ljudi v vseh delih sveta, ker jim kakor dober prijatelj v teških dneh bolecine prežene, imate bolečine v udih? V hrbtu? Zobobol? Nohod? Ste slabi, prenapeti, izmučeni in preveč občutljivi? Želite dober kosmetikum za zobe, zobno meso, lice, glavo? Ali želite v vseh priložnostih imeti zanesljivo sredstvo v hiši? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid? Kmalu boste rekli tudi vi:

TO JE NAJBOLJŠE KAR SEM KEDAJ OKUSALI!

Je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste! V vseh dotičnih poslovnih zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. S pakovanjem in poštnino stane, če denar naprej ali po povzetju:

3 dvojnate ali 1 specialna steklenica	24 dinarjev
12 dvojnatih „ 4 specialne steklenice	84 „
24 „ „ 8 specialnih steklenic	146 „
36 „ „ 12 „	208 „

KOT PRIMOT: Elza-oblič zoper kurja očesa 2 din. in 3 din.; Elza-mentolni črtniki 4 din.; Elza-posipalni prašek 3 din.; Elza-ribje olje 20 din.; Elza-voda za usta 12 din.; Elza-kolonska voda 15 din.; Elza-šumski miris za sobo 15 din.; Glycerin 4 din. in 15 din.; Lysol, Lysoform 12 din.; Kineški čaj od 1 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 din.; Elza-mrčesni prašek 7 din.; strup za podgane in miši 7 din. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene računa se še 5% doplatka. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž Stev. 16, Hrvatsko.

Zahvala.

Za številne izraze sočutja povodom izgube v mladostnem cvetu preminule ljubljene hčerke in sestre

MICI JEMEC

hčerke posestnika in gostilničarja

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Prav posebno zahvalo preč. g. župniku za večkratne tolažilne obiske v dolgotrajni bolezn. Prisrčno se zahvaljujemo vsem zvestim prijateljicam nepozabne Mici, ki ste ji stale vztrajno in požrtvovalno ob njeni mukepolni bolniški postelji. Sv. Helenskemu pevskemu zboru za krasne žalostinke, Marijini družbi za polnoštevilno spremstvo, darovalca cvetja in vencev ter vsem, prav vsem, ki ste ji lajšali grenke ure ter jo na poslednji poti tako mnogoštevilno spremljali. Vam bodi Vsemogočni stoteri plačnik!

Senožeti, dne 12. februarja 1923.

Zalujoča rodbina:

Val. Jemec vulgo Rovškova.

Vsakovrstni VOZovi združenih obrtnikov

stalno v zalogi pri
MARTIN MALI,

sedlarju in ličarju avtomobilov v Domžalah.

Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v Ljubljani na Ambroževem trgu (St. Peterski most.) Sprejemajo se popravila in v zameno.

Miši-podgane

stenice-šurki in vsa gola-zen mora poginiti ako porablja to moja najbolja preizkuš, in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljak. in hišnim mišim 28 K, za podgane 28 K, za šurke, 30 K, za stenice 28 K, uničev. mjev 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčesuna sadju in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K. Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zavod za eksp: M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

POZORI Za podeželska društva, **POZORI** ki uprizarjajo gledališke igre, izdelujem nove,

UMETNE BRADÉ

ki ne rabijo lepila. 6 brad za različne maske in barve 60 Din, 10 brad 90 Din. — V ZALOGI so garniture šmink, 8 barvne, lepilo (Mastic), lasna volna, puder. — Izdelujem po naročilu gledališke vslulje. Kupujem ženske zmešane LASE po najvišji dnevni cenl. — I. DOLENJSKA LASNA INDUSTRIJA L SVETEC, NOVOMESTO. 21

ZOBOZDRAVNIK-SPECIALIST

M. U. DR. IVAN OBLAK

JE OTVORIL PRAKSO

V LJUBLJANI, Stari trg št. 34 (nasproti Sent-jakobske dekliške šole). — ORDINIRA od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne.

Lepo hrvatsko BRINJE

prodaja tvrdka

GERŠAK & CO.,

LJUBLJANA, Kongresni trg šte. 10.

KDOR HOČE svojo družino dobro obuti, naj na sejmu v Cerknici, Vel. Laščah, Radečah, Škocijanu, Šmartnem pri Litiji in Laškem **na stojnici FRANC PERKO.**

FIZOL in PROSO

KUPUJEM po najvišjih cenah I. & J. ROJC, SELO pri Ljubljani. 770

Cie. Gle. Transatlantique Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Havre-Newyork samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slovenska banka d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadevna pojasnila daje:

IVAN KRAKER,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljuno naznanjam, da sem otvoril podružnico na Sv. Petra cesti št. 23, prej K. A. Kregar, katero sem založil z manufakturnim blagom in perilom za delavstvo. — Cene priznana najnižje, postrežba točna. — Priporočam se za obilen poset

Ivan Kos.

Zelo ugodna prilika!

V nedeljo, dne 25. februarja ob 1. uri popoldne se bo vršila na licu mesta

prostovoljna javna dražba posestva in hiše

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, lokala za trgovino, kleti, bleva, šupe, skednja in drvarnice; dalje vrta, gozda, 1 velike njive in dveh travnikov. Stanovanje je lahko takoj ali pa po dogovoru na razpolago. Nadvse je priporočljivo za gg. TRGOVCE, ker se v hiši nahaja že nad 20 let dobro ldoča TRGOVINA z mešanim blagom in kar je nekaj izrednega, je v celih občin, ki šteje do 400 hiš, kakor tudi v okolici, edino ta trgovina. — Posestvo se nahaja ob deželni cesti v Podgorici, 1 uro in pol od Ljubljane, s krasno okolico. Vzrok prodaje je nakup večjega posestva. — Pojasnila daje:

JAKOB MENART, trgovec, Domžale.

Pozor!

PRODAJAM od ponedeljka naprej vse v zalogi nahajajoče se blago po ZNIZANIH cenah, istotako v novo otvorjeni podružnici na Sv. Petra cesti št. 23, prej A. KREGAR. — Naj vsak izrabi ugodno priliko! — Priporočam se.

IVAN KOS, šiška, podružnica Sv. Petra ceta 23.

POZORI

NOVOOTVORJENA

POZORI

LEKARNA

FRANC KURALT

V LJUBLJANI,

GOSPOSVETSKA CESTA 10.

NASPROTI PROTESTANTOVSKÉ CERKVE

PRIPOROČA SVOJO BOGATO ZALOGO VSAKOVRSNIH ZDRAVIL ZA LJUDI IN ŽIVINO.

CUNARD LINE

Najhitrejši parniki sveta. Direktna potniška in tovarna vožnja od

Hamburga in Cherbourga za Ameriko in Kanado

4 dima kl, 5 1/2 dneva, lastne kabine za potnike III. razr. Potnike odvedo izkušeni uradniki od luke ukrepanja ter jim nato dragevolje nudijo vsako pomoč. Pojasnila daje: Cunard Line

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Jugoslavenska banka d. d. Zagreb.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Poroč. prstani
Double verižice
Sivenske ure
Bucilke
Zevne ure
Jhant

Najstarejša trgovina ur, zlatarne in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1

LIPOVO CVETJE

IN DRUGA ZDRAVILNA ZELIŠČA
kupuje po najvišjih cenah drogerija A. KANC,
Ljubljana, Židovska ul. 1. — Zahtevajte cenik!

150 kron na dan

lahko vsak zasluži doma v svojem kraju s pred-
stavljanjem nekakega izdelka, kdor hoče zaslužiti, naj
mi pošlje svoj naslov in znamko za odgovor.

Josip Batič, Litija 75.

Kr. Holandski Lloyd.

Redni brzi poštni parniki iz
Amsterdama in Cherbourga v
Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in
Buenos Aires.

Vsa potrebna navodila daje Kr. Holandski
Lloyd. Glavni zastopnik za JUGOSLAVIJO
JUGOSLAVENSKA BANKA - ZAGREB

B-cesta 23. — Telefon: 24—65.

Brzjavni naslov: „Realloyd“ Zagreb.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

UČENCA

za PEKOVSKO OBRT, pošteni staršev, zdravega
in močnega, sprejme **ADOLF KERN**, pek
in trgovec, KRANJ.

Pridno in pošteno DEKLO

(lahko tudi z otrokom), sprejemem takoj ali s 1. apr.
v službo v malo mesto Slovenije. Znati mora malo
kuhati in poljska dela. Starost od 30 do 40 let.
Plača po dogovoru. Služba je lahko trajna. — Po-
nudbe pod »Pridna dekla« na upravo »Domoljuba«.

NAZNANILO.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem uljudno naznanjam, da je moj družabnik
g. Ivan Turk z današnjim dnem izstopil.
Trgovino z železino v Ljubljani Valvazorjev trg št. 7 bodem odslej pod pro-
tokolirano tvrdko

FRAN ERJAVEC "PRI ZLATI LOPATI"

neomejeno dalje vodil.

Zahvaljujem se za do sedaj izkazano mi zaupanje ter zagotavljam točno in so-
luno postrežbo.

Ljubljana, 31. januarja 1923.

Z odličnim spoštovanjem
FRAN ERJAVEC.

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

F. Z. I. O. Z.

sedaj poleg nunske cerkve, poleti L. 1923 v svoji lastni palači ob
Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestu- **6%** brez odbitka rentnega in in-
validskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2 %**.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2 %**.

Vožji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru.

Ali se hočete re-
meljito osvoboditi

reumatizma?

Tisoči so že
bili ozdravljeni!

Bolečine v udih in členkih, oteklje udje, sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih
delih telesa, da celo slabost oči so posledice revmatičnih in prolinskih bolezni.

Ponudim Vam naravno sredstvo za ozdravljenje!

Nikako univerzalno zdravilo, marveč sredstvo, ki je
nudi bolnemu človeštvu mali narava. Vsakemu brez-
plačna poskušnja! Pišite mi takoj in vam pošljem
sredstvo in poučno razpravo popolno zastonj. Ostali
mi boste trajno hvaležni.

Ekspedicija Opern-Apotheke, Budapest. VI Abth. 141.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost s Svepčo
Zanatiško banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize,
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.